

Kulttuuriperintöbarometri 2021

**Museovirasto, ympäristöministeriö sekä
opetus- ja kulttuuriministeriö**

Raportti

**Museovirasto
Museiverket**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Viittausohje: Kulttuuriperintöbarometri 2021, Museovirasto, ympäristöministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö. CC BY 4.0.

Tekijä Jaakko Hyry
Kantar TNS Oy

Työnumero: 220108677
Miestentie 9 C, 02100 Espoo

KANTAR TNS.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Taustatietoja vastaajista	6
2.1	Aineiston rakenne	6
3	Tutkimustulokset	7
3.1	Kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön tuttuus asiana ja käsitteenä.....	7
3.2	Kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön liitettävät asiat	13
3.3	Kulttuuriperinnön tärkeys ja merkitys	14
3.4	Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan, merkitys	17
3.5	Kulttuuriperinnön säilyttäminen.....	19
3.6	Kulttuuriperinnön vaaliminen.....	22
3.7	Tärkeät vaalittavat kulttuuriperinnöt ja -ympäristöt.....	24
3.8	Kulttuuriperinnön yhteiskunnallinen merkittävyys	27
3.9	Vastuut ja kulttuuriperinnöstä huolehtiminen	30
3.10	Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on.....	31
3.11	Oma osallistuminen kulttuuriperinnön välittämiseen ja tuottamiseen.....	33
	LIITTEET: Tulokset aihealueittain ja taustaryhmittäin tarkasteltuna.	37

1 Johdanto

Tässä yhteenvetoraportissa esitellään keskeiset tulokset kansalaiskyselystä, jossa selvitettiin suomalaisten näkemyksiä kulttuuriperinnöstä ja kulttuuriympäristöstä. Kysely on jatkoa 2017 toteutetulle vastaavalle tutkimukselle, johon nyt syksyllä 2021 saatuja tuloksia verrataan.

Mielenkiinnon kohteena olivat muun muassa aiheeseen liittyvät käsitteet, niiden tunteminen ja sisältö. Tutkimuksessa selvitettiin aluksi kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristö-käsitteiden tuntemista sekä mitä asioita liitetään kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön.

Tutkimuksessa selvitettiin myös kulttuuriperinnön koettua tärkeyttä ja sen merkitystä sekä kansalaisten mielipiteitä kulttuuriperinnön säilyttämisestä ja suojelusta. Kiinnostuksen kohteina olivat kansalaisten asenteet, jotka liittyivät kulttuuriperinnön vaalimiseen, kulttuuriperinnön eri osa-alueiden suojelemisen tärkeys sekä se, mitä asioita kansalaiset pitivät kaikkein tärkeimpänä vaalimisen arvoisena asiana.

Tutkimuksen aihealueisiin kuului myös kulttuuriperinnön yhteiskunnallinen merkittävyys ja siihen liittyvät vastuuseen ja osallisuuteen liittyvät kysymykset.

Asioita selvitettiin (samoin kuin 2017), joukolla väittämiä, joilla mitattiin vastaajien käsityksiä kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkittävydestä, vastuusta ja osallisuudesta sekä kenen vastuulla kansalaiset katsovat kulttuuriperinnöstä huolehtimisen olevan.

Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin kulttuuriperintötietoon ja -toimintaan sekä kulttuuriperintöön panostamiseen liittyviä linjauksia.

Tutkimus toteutettiin TNS Gallupin Forum internet-paneelissa, jossa on n. 40.000 vastaajaa käytettäväksi erilaisia tutkimusotantoja varten.

Kyselyyn osallistui 11.–24.8.2021 yhteensä 2031 henkilöä siten, että haastateltu joukko edusti Manner-Suomen yli 18-vuotiasta väestöä.

Tutkimuksen raportointi on jaettu kolmeen osaan. Käsillä oleva raportti on perusraportti, jossa verbalisoidaan ja visualisoidaan tutkimuksen päätuloksia (samat tulokset on esitetty myös rinnakkaisessa tulosten esittämistä varten laaditussa ppt-raportissa). Graafisten kuvioiden osuus on raportissa suuri, koska tutkittavat asiat ovat varsin konkreettisia ja kuvat pitkästi itseselitteisiä.

Erillisessä taulukko-osassa esitetään kaikki tutkimustulokset yksityiskohtaisessa taulukkomuodossa. Se sisältää myös yksityiskohtaiset tiedot tutkimusaineiston rakenteesta ja eri vastaajaryhmien koosta. Lisäksi vastaajien avoimet, vapaamuotoiset sanalliset vastaukset on koottu jälleen omaan Excel-raporttinsa.

Kaikkien otantaan perustuvien tutkimusten tuloksiin sisältyy tietty epävarmuus mahdollisten satunnaisvirheiden takia. Otantatutkimustulosten epävarmuustekijää hallitaan laskemalla mahdollisten virheiden esiintymistodennäköisyyden pohjalta ns. luottamusvälejä erisuuruisille otoksille tai niiden osille.

Tietylle tutkimustulokselle laskettu luottamusväli osoittaa ne raja-arvot, joiden väliin oikea, koko perusjoukkoa koskeva tulos jää tietyllä varmuudella. Tutkimusta varten tulosten luottamusvälit on laskettu prosenttilukujakautumalle.

Taulukko 1. Tilastolliset virhemarginaalit eräissä esimerkkitapauksissa.

SAATU TULOS %.....	RYHMÄN SUURUUS N						
	100	200	300	500	1000	1500	2000
10 % tai 90 %.....	±6.0	±4.3	±3.5	±2.7	±1.9	±1.6	±1.4
20 % tai 80 %.....	±8.0	±5.7	±4.6	±3.6	±2.5	±2.1	±1.8
30 % tai 70 %.....	±9.2	±6.5	±5.3	±4.1	±2.9	±2.4	±2.0
40 % tai 60 %.....	±9.8	±7.0	±5.7	±4.4	±3.1	±2.6	±2.2
50 %.....	±10.0	±7.1	±5.8	±4.5	±3.2	±2.7	±2.2

Oheisessa taulukossa 1 on esitetty luottamusvälien suuruudet prosenttilukuina erikokoisille ryhmille. Siinä luottamusvälin laajuus on sovittu 95 prosentin tasolle. Tämä tarkoittaa sitä, että jos tutkimusta toistettaisiin, ainoastaan viidessä tapauksessa sadasta otannan näyttämä tulos osuisi sattuman johdosta luottamusvälin ulkopuolelle. Tilastollisen luotettavuuden kriteeri on siis varsin ankara. Käytännössä tulosten hajonta on huomattavasti kapeampi.

Luottamusvälit ovat kapeampia prosenttijakautuman päissä, koska satunnaiset heitot ovat siellä todennäköisesti pienempiä kuin jakautuman keskikohdalla.

Esimerkiksi 500 haastattelun suuruisesta ryhmästä saatu tulos 50 prosenttia on 95 prosentin varmuustasolla arvioiden 46 prosentin ja 55 prosentin välissä ja voi osua näiden rajojen ulkopuolelle vain viidessä tapauksessa sadasta. Jos tulos on 10 tai 90 prosenttia, teoreettinen virhe on pienempi.

Raportissa olevissa graafisissa kuvioissa on esitetty tulosten lisäksi myös tieto siitä, kuinka suureen vastaajajoukkoon kukin osatulos perustuu. Tämä helpottaa tulosten luotettavuuden arviointia.

2 Taustatietoja vastaajista

2.1 Aineiston rakenne (%)

Taulukko 2. Eri vastaajaryhmät ja niiden prosenttiosuudet koko aineistosta (n=2031).

SUKUPUOLI	%	ELÄMÄNVAIHE	%
Nainen	50	Asuu yksin	31
Mies	50	Asuu kaksin puolison kanssa	40
IKÄ		Lapsiperhe	23
Alle 30 v	17	Muu	6
30–45 v	27	TALOUDEN BRUTTOVUOSITULOT	
46–55 v	15	Alle 20.000 euroa	14
56–64 v	16	20–35.000 euroa	17
Yli 65 v	26	35–50.000 euroa	20
ASUINPAIKKA		50–85.000 euroa	28
Suur- Hki	22	Yli 85.000 euroa	21
Muu kaupunki	54	TALOUELLINEN TILANNE	
Maaseutu	24	Tulee mukavasti toimeen	52
AMMATTIRYHMÄ		Pärjää, kun tekee ostokset harkiten	34
Johtava asema/ ylempi toimihlö	16	Joutuu ajoittain tinkimään lähes kaikesta	14
Alempi toimihenkilö	11	ÄÄNESTÄISI JOS EDUSKUNTAVALIT OLISIVAT NYT	
Työntekijä	24	KESK	9
Yrittäjä	5	KOK	14
Koululainen/ opiskelija	7	PS	12
Eläkeläinen	29	SDP	13
Muu	9	VIHR	8
KOULUTUS		VAS	5
Peruskoulutus	39	Muut	8
Muu koulutus	41	Ei äänestäisi	4
Akateeminen	19	Ei osaa sanoa	14
		Ei halua sanoa	14

3 Tutkimustulokset

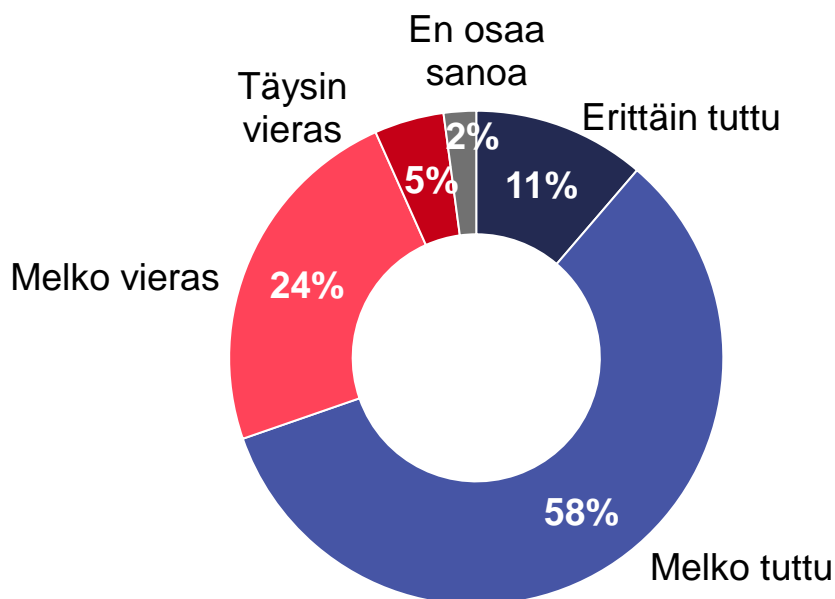
3.1 Kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön tuttuus asiana ja käsitteenä

Kulttuuriperintöä pitää itselle erittäin tuttuna asiana tai käsitteenä 11 prosenttia ja kulttuuriympäristöä 12 prosenttia vastanneista. Erittäin tai melko tuttuna kulttuuriperintöä pitää itselle yhteensä 69 prosenttia ja kulttuuriympäristöä yhteensä 64 prosenttia vastanneista.

Täysin vieraana kulttuuriperintöä itselle pitää 5 prosenttia ja kulttuuriympäristöä 6 prosenttia. Täysin tai melko vieraana pitävien osuus on molempien osalta noin kolmannes vastanneista (29 prosenttia / 34 prosenttia).

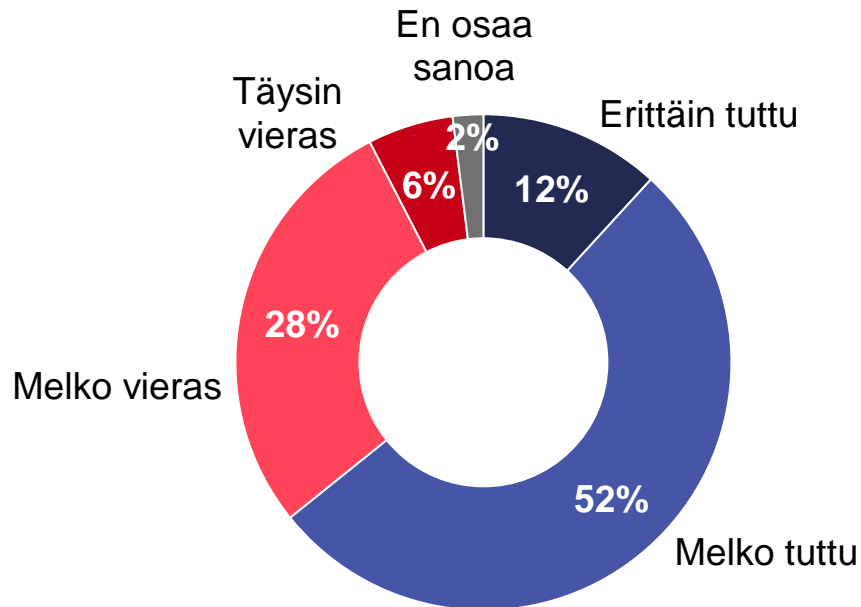
Kuva 1. Kuinka tuttu kulttuuriperintö on sinulle asiana/käsitteenä?

Kaikki vastaajat, N=2031

Kuva 2. Kuinka tuttu kulttuuriympäristö on sinulle asiana/käsitteenä?

Kaikki vastaajat, N=2031

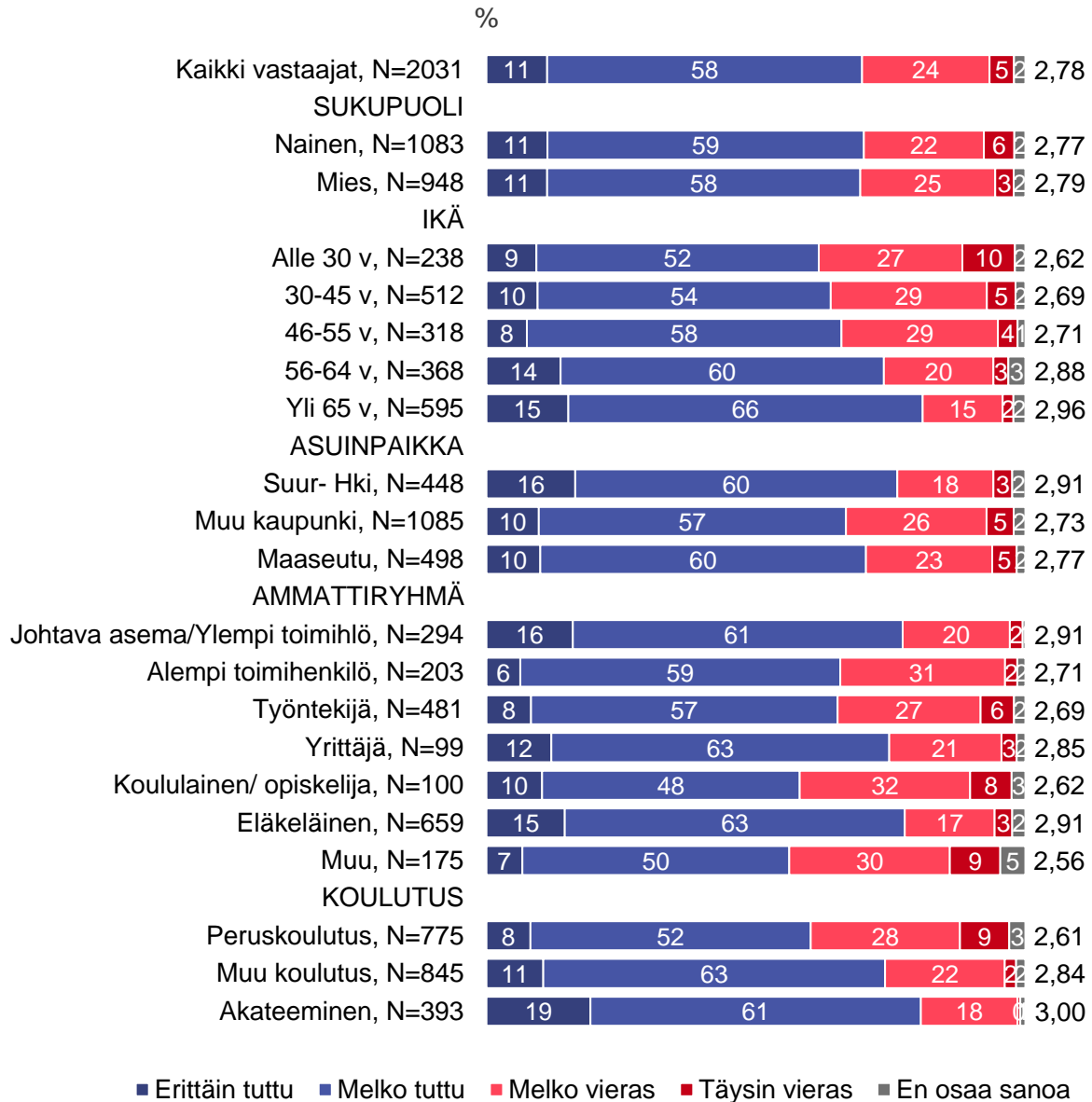
Kulttuuriperintö on nyt suomalaisille aavistuksen tutumpi kuin vuonna 2017. Erittäin tai melko tuttua asiaa pitävien osuus on lisääntynyt 3 prosenttiyksikköä ja melko tai täysin vieraana pitävien vähentynyt suunnilleen saman verran.

Kulttuuriympäristön tuttuuden osalta tulos on säilynyt lähes ennallaan.

Samoin kuin 2017 kulttuuriperintö-käsite koetaan sitä tutummaksi, mitä vanhempi ihminen on. Alle 30-vuotiaista asiaa pitää itselle tutuna 61 prosenttia (2017 56 prosenttia), kun vastaava arvio on yli 65-vuotiailla 81 prosenttia (2017 81 prosenttia).

Samoin asian tutuna pitämiseen vaikuttaa myös vastaajan koulutus. Perustason koulutuksen saaneista kulttuuriperintöä pitää itselle tutuna 60 prosenttia (2017 55 prosenttia) ja akateemisesti koulutetuista 80 prosenttia (2017 82 prosenttia). Sen sijaan naiset ja miehet arvioivat tuntevansa asian jälleen yhtä hyvin.

Kuva 3. a Kuinka tuttu kulttuuriperintö on sinulle asiana/käsitteenä?

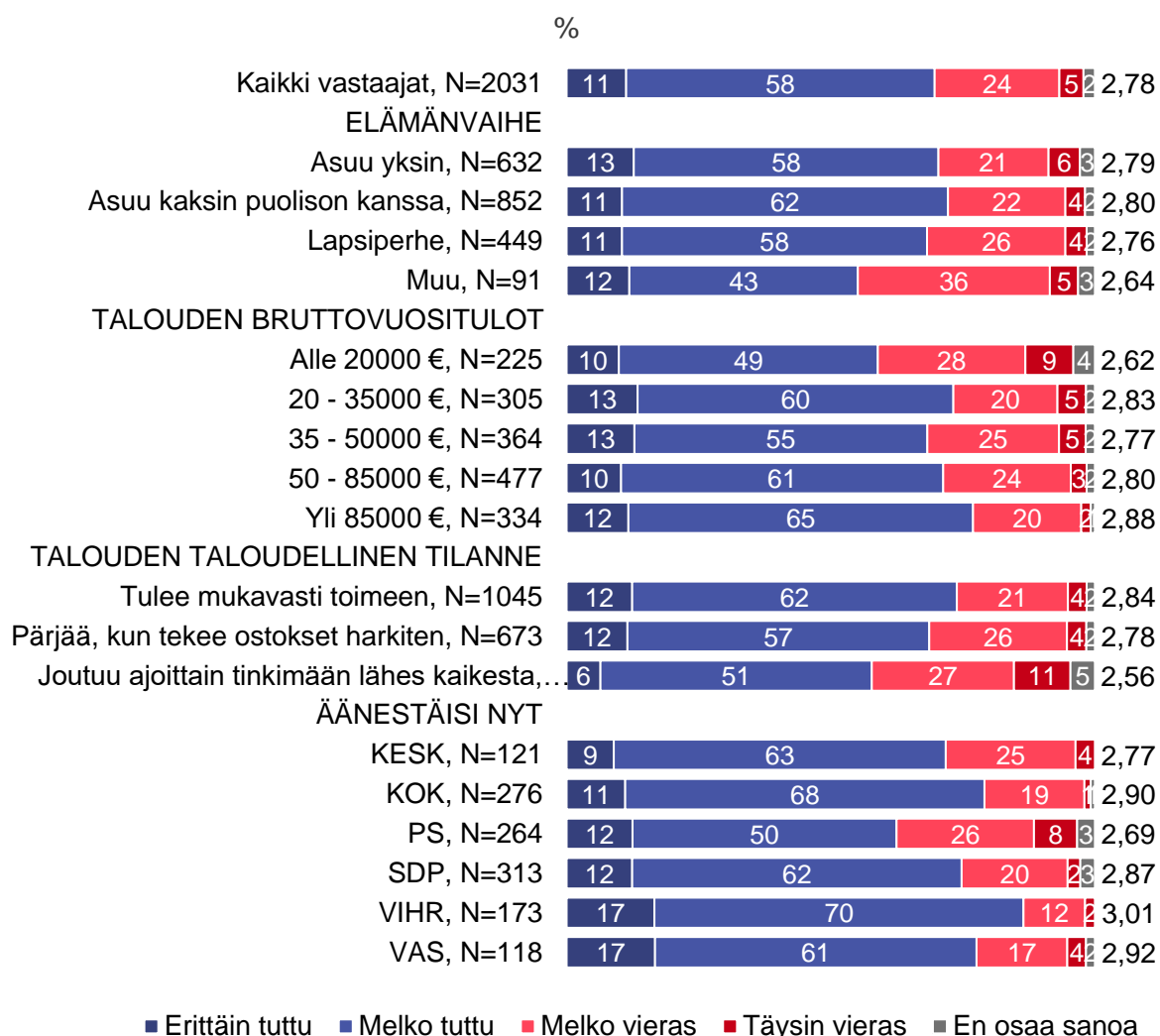

Myös taloudellisella tilanteella on vaikutusta kulttuuriperinnön arvioituun tuntemiseen. Niiden vastaajien keskuudessa, jotka arvioivat tulevansa erittäin tai melko mukavasti toimeen, asian arvioi tuntevansa yhteensä 74 prosenttia (2017 72 prosenttia) kun taas niiden keskuudessa, jotka joutuvat ajoittain tai lähes aina tinkimään hankinnoista tunteminen jää 57 prosenttiin (2017 58 prosenttiin). Tulokset ovat käytännössä samalla tasolla kuin 2017.

Myös ilmaistulla puoluekannalla on vaikutusta kulttuuriperinnön tuntemiseen asiana. Tunteminen on jälleen korkeinta vihreiden (87 prosenttia, 2017 81 prosenttia), kokoomuksen (79 prosenttia, 2017 75 prosenttia) ja keskustan (72 prosenttia, 2017 71 prosenttia) kannattajilla. Tunteminen on matalinta perussuomalaisten keskuudessa (62 prosenttia, 2017 64 prosenttia).

Kuva 3. b Kuinka tuttu kulttuuriperintö on sinulle asiana/käsitteenä?

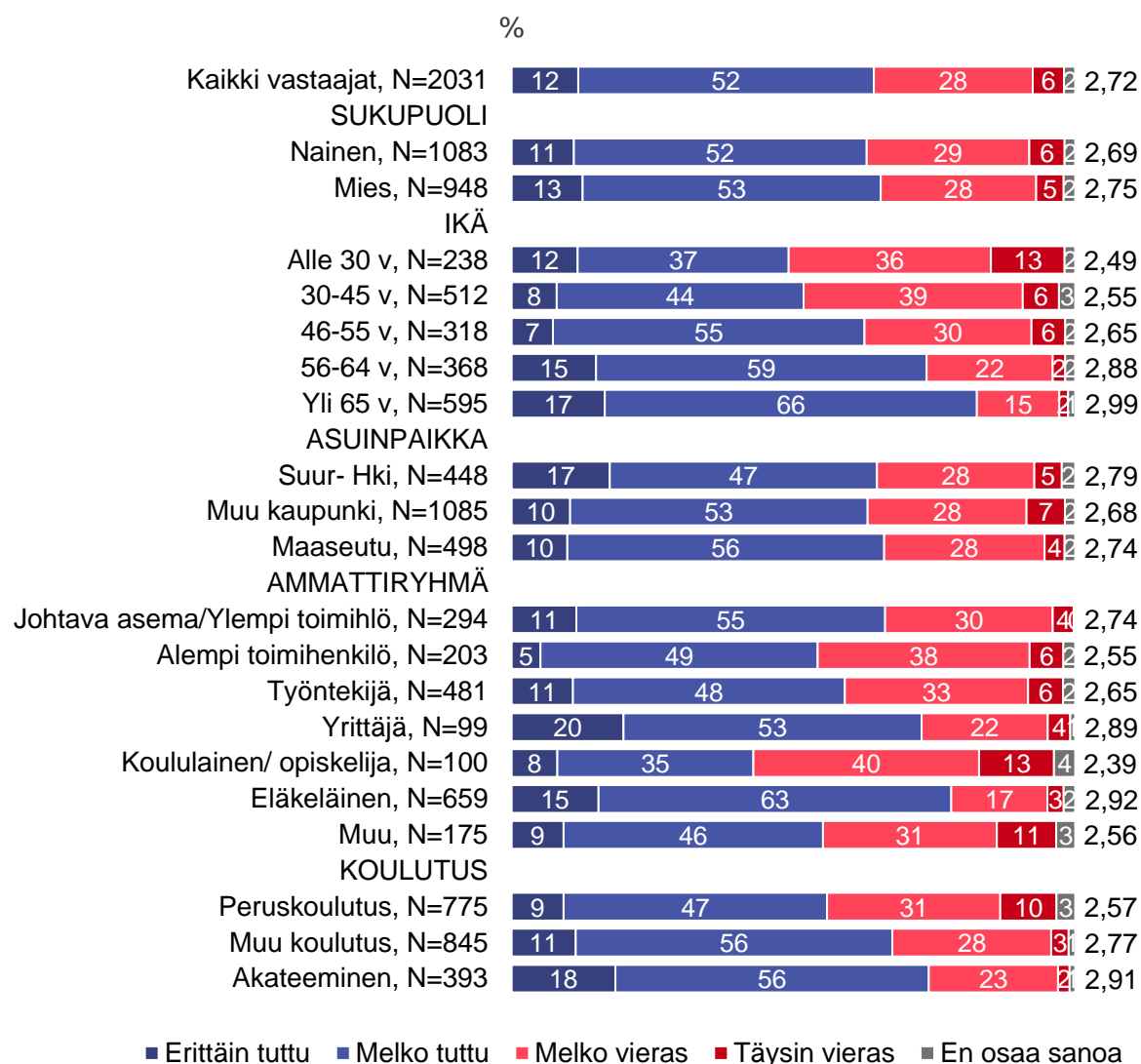

Myös kulttuuriympäristö-käsite koetaan sitä tutummaksi, mitä vanhempi ihminen on. Alle 30-vuotiaista asiaa pitää itselle tuttuna vain 49 prosenttia (2017 49 prosenttia), kun vastaava arvio on yli 65-vuotiailla 83 prosenttia (2017 82%).

Myös koulutus vaikuttaa voimakkaasti tämänkin asian tuttuna pitämiseen. Perustason koulutuksen saaneista kulttuuriympäristöä pitää itselle tuttuna 56 prosenttia (2017 50 prosenttia) ja akateemisesti koulutetuista 74 prosenttia (2017 72 prosenttia).

Johtavassa asemassa olevat ja ylemmät toimihenkilöt arvioivat tuntevansa kulttuuriympäristön asiana paremmin (66 prosenttia, 2017 67 prosenttia) kuin koululaiset/opiskelijat (43 prosenttia, 2017 52 prosenttia). Parhaiten eri ammattiryhmistä asian tuntevat eläkeläiset (78 prosenttia, 2017 75 prosenttia) (ikänsä puolesta) ja yrittäjät (73 prosenttia, 2017 73 prosenttia).

Kuva 4. a Kuinka tuttu kulttuuriympäristö on sinulle asiana/käsitteenä?

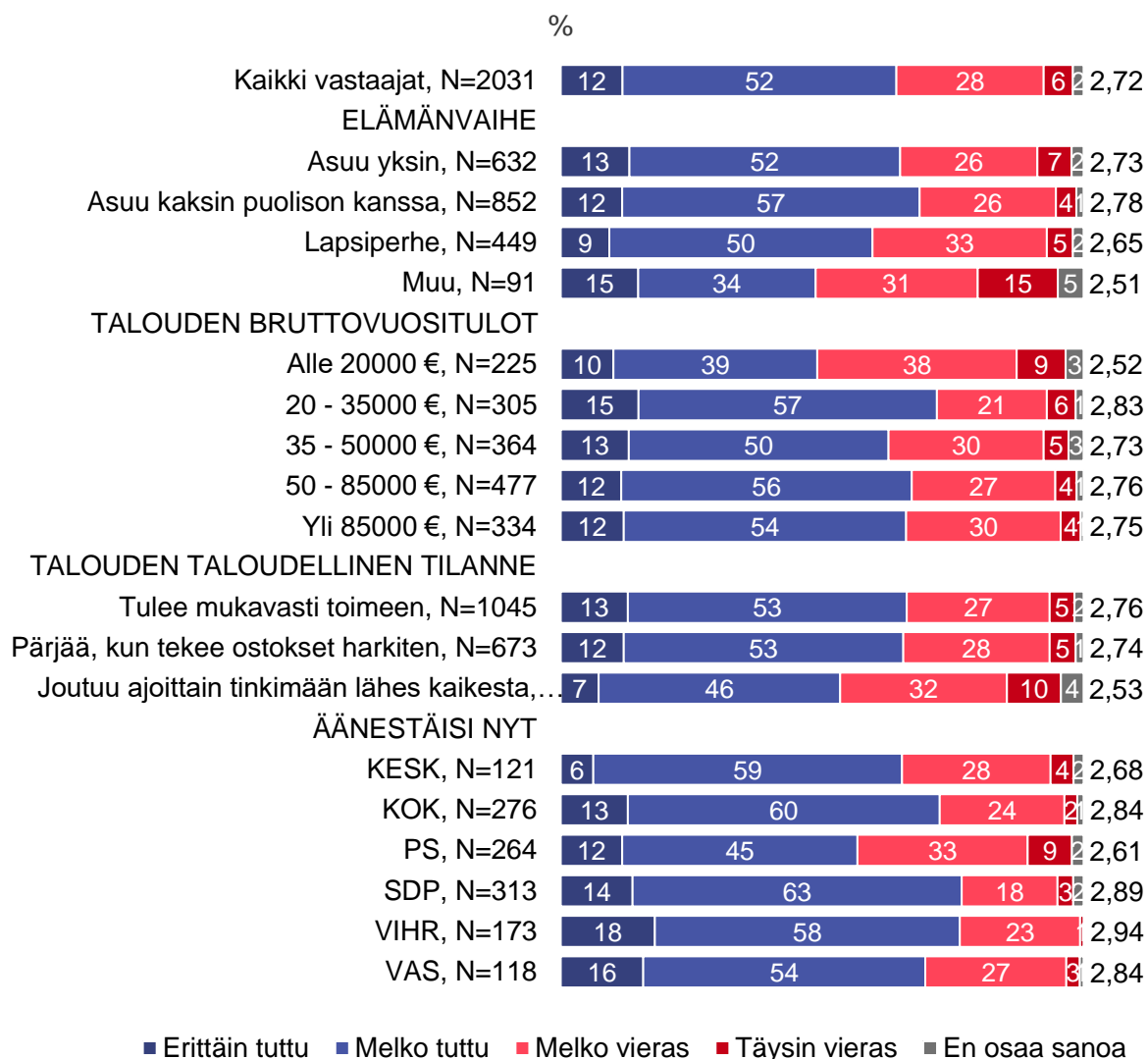

Samoin kuin kulttuuriperinnössä, taloudellisella tilanteella on vaikutusta myös kulttuuriympäristön arviointuun tuntemiseen. Vastaajien keskuudessa, jotka arvioivat tulevansa erittäin tai melko mukavasti toi-

meen, asian arvioi tuntevansa yhteensä 66 prosenttia (2017 69 prosenttia) kun taas niiden keskuudessa, jotka joutuvat ajoittain tai lähes aina tinkimään hankinnoista tunteminen jää 53 prosenttiin (2017 53 prosenttiin).

Ilmaistulla puoluekannalla on lähes samanlainen vaikutus kulttuuriympäristön koettuun tuntemiseen, kuin mitä kulttuuriperintö-käsitteen yhteydessä havaittiin. Parhaiten asian tuntevat vihreiden (76 prosenttia, 2017 72 prosenttia), SDP:n (71 prosenttia, 2017 69 prosenttia) ja kokoomuksen kannattajat (73 prosenttia, 2017 73 prosenttia) heikoimmin perussuomalaiset (57 prosenttia, 2017 55 prosenttia).

Kuva 4. b Kuinka tuttu kulttuuriympäristö on sinulle asiana/käsitteenä?

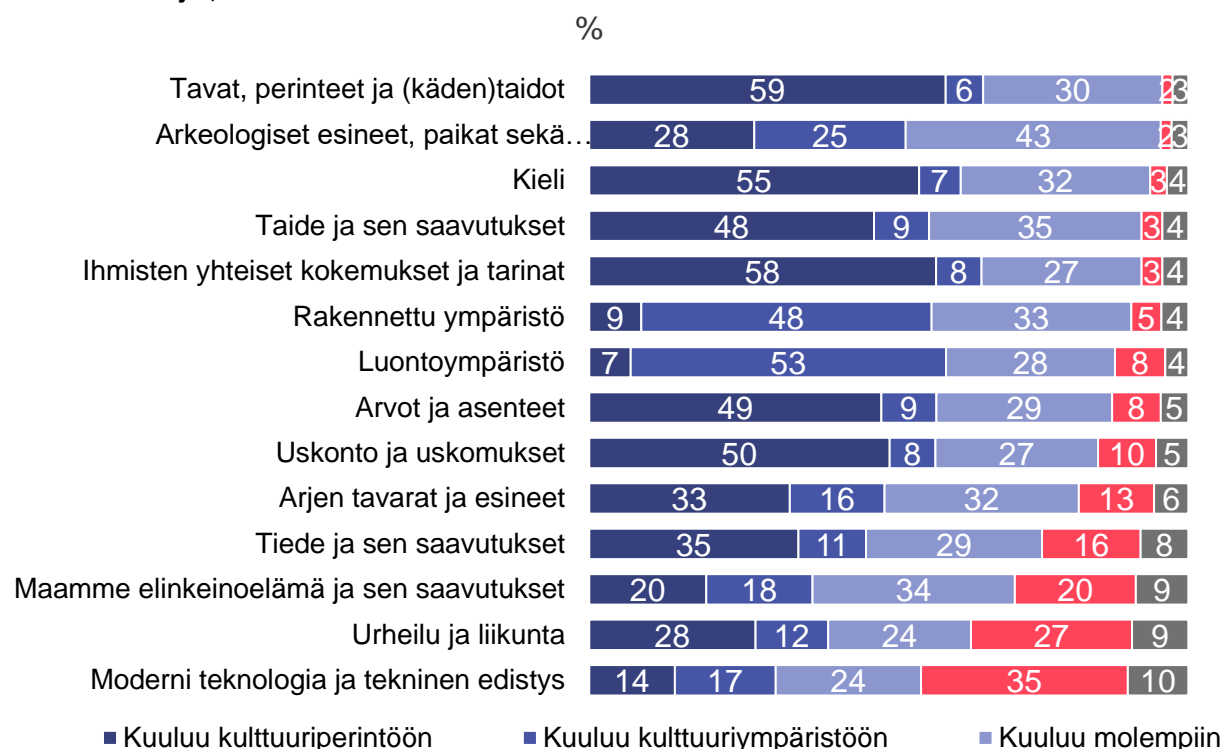
3.2 Kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön liitettävät asiat

Kolme asiaa joiden arvioidaan selvimmin kuuluvan juuri kulttuuriperintöön ovat tavat, perinteet ja (käden) taidot (59 prosenttia, 2017 64 prosenttia), ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat (58 prosenttia, 2017 61 prosenttia) sekä kieli (55 prosenttia, 2017 58 prosenttia).

Kolme selkeimmin kulttuuriympäristöön kuuluvaa asiaa ovat arvioiden mukaan luontoympäristö (53 prosenttia, 2017 54 prosenttia), rakennettu ympäristö (48 prosenttia, 2017 48 prosenttia) ja arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset muinaisesineet, muinaiset paikat ja monumentit (25 prosenttia, 2017 25 prosenttia).

Kuva 5. a Kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön kuuluvat asiat

Kaikki vastaajat, N=2031

Arkeologisten esineiden, paikkojen sekä muinaisjäännösten katsotaan jälleen kuuluvan eri arvioiduista asioista selkeimmin sekä kulttuuriperintöön että -ympäristöön piiriin (43 prosenttia, 2017 44 prosenttia), seuraavina tulevat taide ja sen saavutukset (35 prosenttia, 2017 29 prosenttia), maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset (34 prosenttia, 2017 32 prosenttia) sekä rakennettu ympäristö (33 prosenttia, 2017 31 prosenttia).

Useimmin mainittuja asioita, joiden ei arvioida kuuluvan kummankaan käsitteen piiriin ovat moderni teknologia ja tekninen edistys (35 prosenttia, 2017 35 prosenttia), urheilu ja liikunta (27 prosenttia, 2017 30 prosenttia) sekä maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset (20 prosenttia, 2017 20 prosenttia).

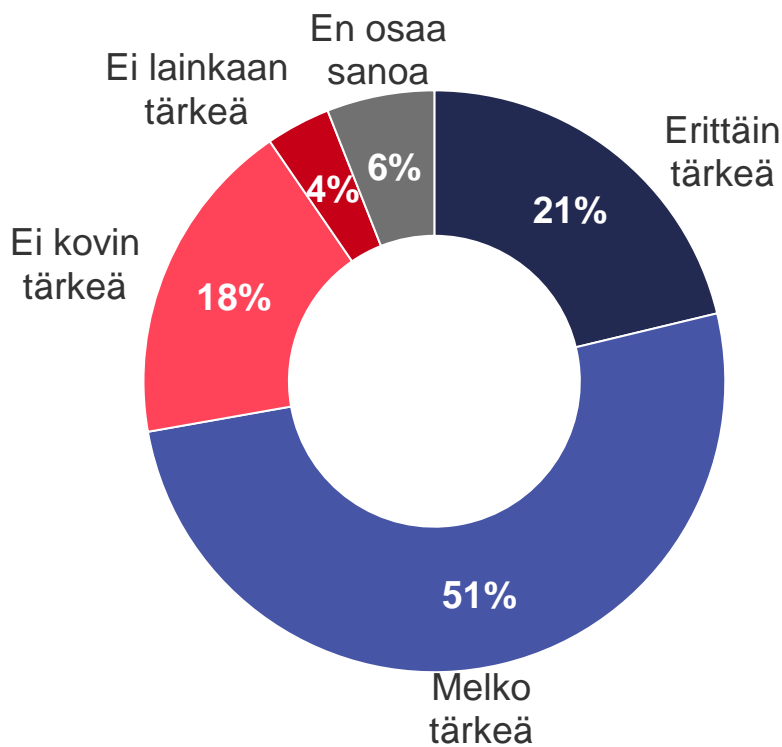
Vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa kuuluvatko esitetyt asiat kulttuuriperintöön, kulttuuriympäristön vai molempiin tai eivät kumpaakaan. Kaikkien valintojen osalta valinnat/tulokset ovat pääosin samat kuin 2017. Kulttuuriperintöön kuuluviksi arvioiduissa asioissa maltillista laskua on tapahtunut tapojen, perinteiden ja (käden)taitojen (5 prosenttiyksikköä), taiteen ja sen saavutusten (5 prosenttiyksikköä) ja arvojen ja asenteiden (6 prosenttiyksikköä) osalta. Sen sijaan taide ja sen saavutukset katsotaan kuuluvan aikaisempaa useammin molempiin (kasvu 6 prosenttiyksikköä), sekä kulttuuriperintöön että kulttuuriympäristöön.

3.3 Kulttuuriperinnön tärkeys ja merkitys

Noin viidennes (21 prosenttia, 2017 24 prosenttia) vastanneista pitää kulttuuriperintöä erittäin tärkeänä asiana itselle. Melko tärkeänä asiaa pitää 51 prosenttia (2017 48 prosenttia). Niiden osuus, joille kulttuuriperintö ei ole lainkaan tärkeä asia on vain 4 prosenttia (2017 3 prosenttia).

Erittäin tai melko tärkeänä pitävien yhteismäärä on 72 prosenttia (2017 72 prosenttia) ja niiden osuus, jotka eivät pidä kulttuuriperintöä tärkeänä asiana on yhteensä 22 prosenttia (2017 20 prosenttia). 6 prosenttia vastanneista ei osaa arvioida asiaa (2017 8 prosenttia).

**Kuva 6. Kuinka tärkeä asia kulttuuriperintö on sinulle?
Kaikki vastaajat, N=2031**

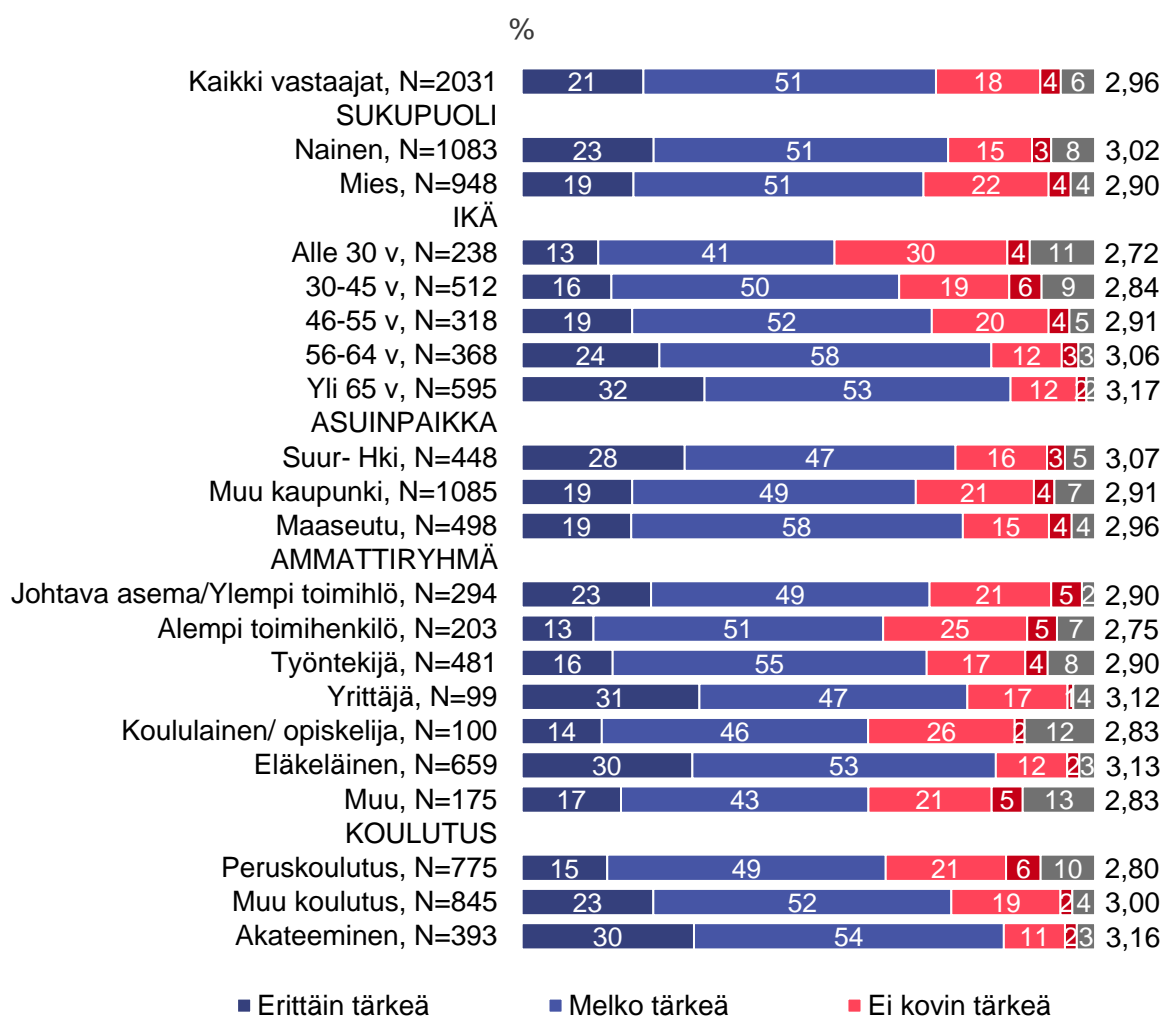
Kokonaisuutena kulttuuriperinnön tärkeys itselle on säilynyt ennallaan vuodesta 2017. Noin viidennes (21 prosenttia, 2017 24 prosenttia) vastanneista pitää kulttuuriperintöä erittäin tärkeänä asiana itselle. Melko tärkeänä asiaa pitää 51 prosenttia (2017 48 prosenttia). Niiden osuus, joille kulttuuriperintö ei ole lainkaan tärkeä asia on vain 4 prosenttia (2017 3 prosenttia).

Erittäin tai melko tärkeänä pitävien yhteismäärä on 72 prosenttia (2017 72 prosenttia) ja niiden osuus, jotka eivät pidä kulttuuriperintöä tärkeänä asiana on yhteensä 22 prosenttia (2017 20 prosenttia). 6 prosenttia ei osaa arvioida asiaa (2017 8 prosenttia vastanneista).

Naiset pitävät kulttuuriperintöä hieman tärkeämpänä asiana kuin miehet. Kulttuuriperintöä pidetään sitä tärkeämpänä, mitä vanhemmasta henkilöstä on kyse. Yli 65-vuotiaista 85 prosenttia (2017 85 prosenttia) pitää asiaa joko erittäin tai melko tärkeänä, kun vastaava luku on alle 30-vuotiailla 54 prosenttia (2017 52 prosenttia).

Sillä asuuko arvioija kaupungissa vai maaseudulla ei ole kovin merkittävää vaikutusta siihen, kuinka tärkeänä kulttuuriperintöä pidetään. Mitä korkeampi koulutus vastaajalla on sitä tärkeämmäksi hän arvioi kulttuuriperinnön itselleen. Peruskoulutetuista 64 prosenttia (2017 62 prosenttia) pitää asiaa tärkeänä, vastaava luku on akateemisen koulutuksen saaneilla 84 prosenttia (2017 81 prosenttia).

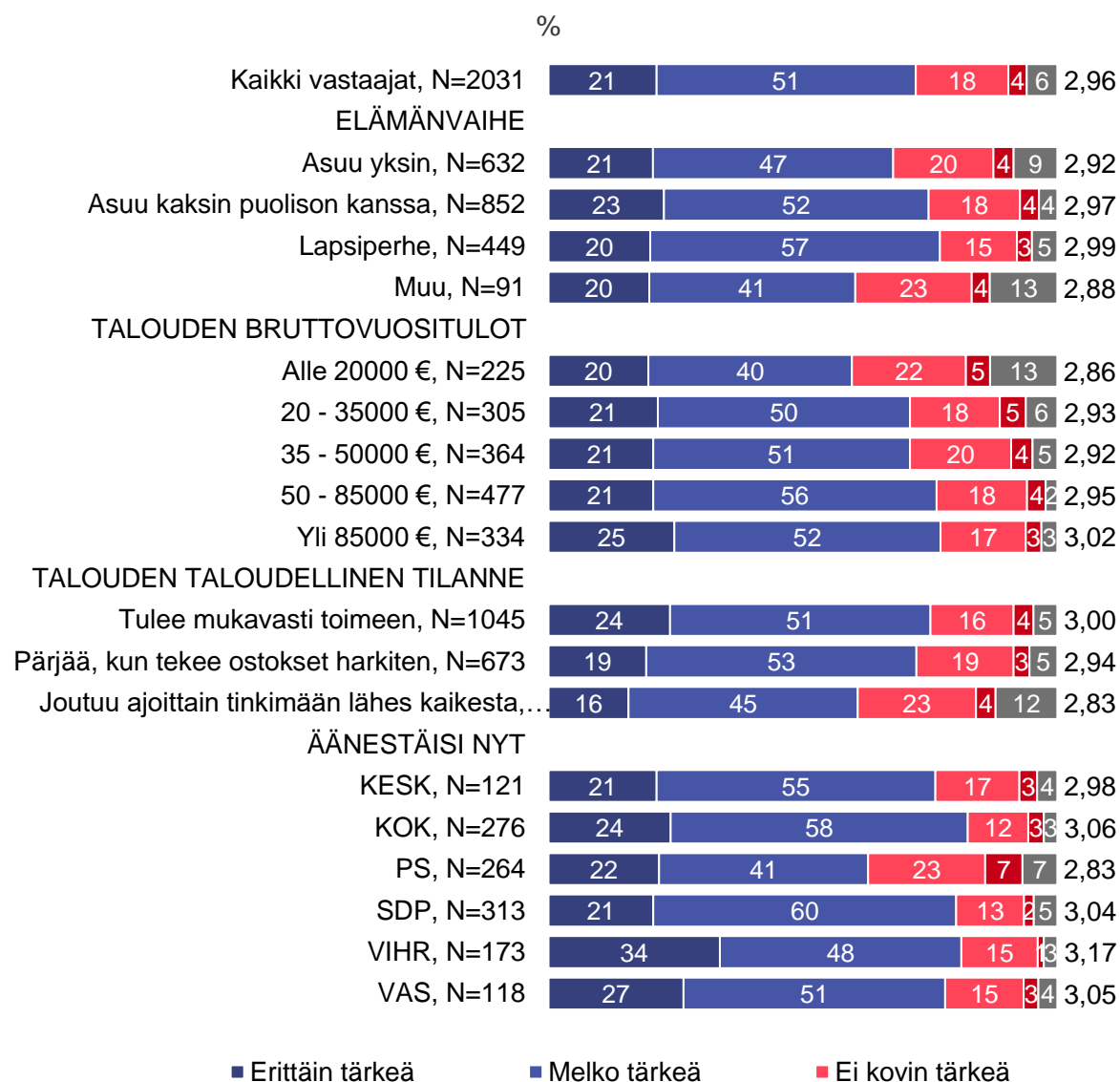
Kuva 7. a Kuinka tärkeä asia kulttuuriperintö on sinulle?

Talouden tulotasolla ei ole kovin merkittävää vaikutusta kulttuuriperinnön tärkeänä pitämiseen, ei myöskään sillä, kuinka tiukaksi tai väljäksi vastaaja kokee oman taloudellisen toimeentulonsa.

Ääripäät puoluekannan mukaan ovat vihreiden (82 prosenttia, 2017 82 prosenttia) ja perussuomalaisien (63 prosenttia, 2017 75 prosenttia) kannattajat.

Kuva 7. b Kuinka tärkeä asia kulttuuriperintö on sinulle?

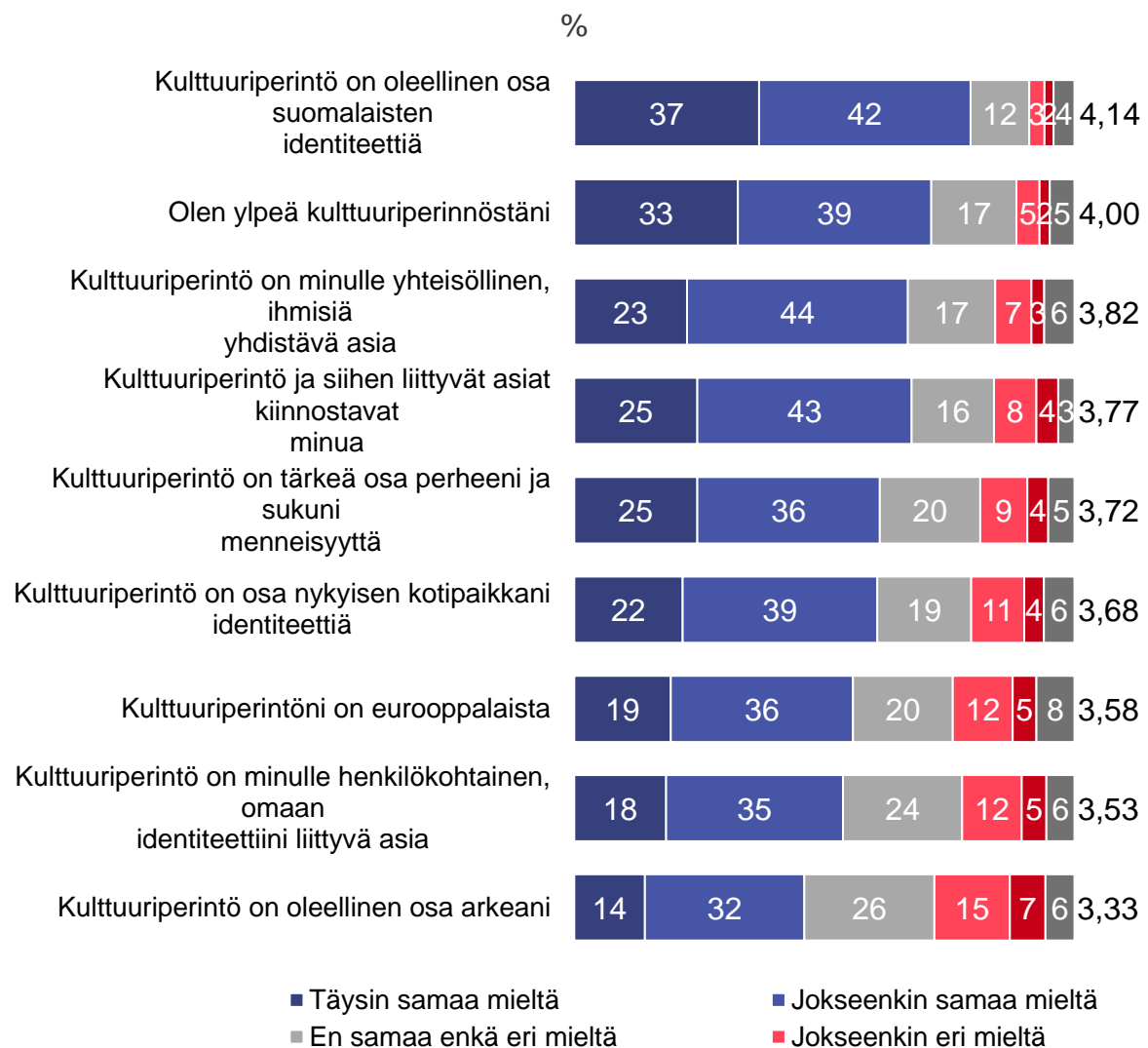
3.4 Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan, merkitys

Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan ovat kokonaistasolla varsin positiivisia ja säilyneet väittämätasolla samana kuin vuonna 2017. Kulttuuriperinnön arvioidaan olevan oleellinen osa suomalaista identiteettiä ja omasta kulttuuriperinnöstä ollaan ylpeitä. Kulttuuriperintöä pidetään varsin yksimielisesti myös yhteisöllisenä, ihmisiä yhdistävänä ja myös itseä kiinnostavana asiana.

Kuitenkin vain 46 prosenttia (2017 45 prosenttia) vastanneista on sitä mieltä, että kulttuuriperintö on osa omaa arkea. Tärkeäksi osaksi oman perheen ja suvun menneisyyttä kulttuuriperinnön arvioi kuitenkin 61 prosenttia (2017 59 prosenttia) vastanneista. Oman kulttuuriperinnön kokee eurooppalaiseksi vain hieman yli puolet (55 prosenttia, 2017 54 prosenttia) suomalaisista. 53 prosenttia arvioi kulttuuriperinnön olevan henkilökohtaisen, omaan identiteettiin liittyvän asian (2017 54 prosenttia).

Kuva 8. a Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan

Kaikki vastaajat, N=2031

Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan ovat säilyneet hienoisesta positiivisesta kehityksestä huolimatta väit-
tämätasolla samana kuin vuonna 2017. Samanmielisyyden lisääntyminen on suurimmillaan 3 prosent-
tiyksikköä. Muutos ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 8. b Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan

Kaikki vastaajat, N=2031

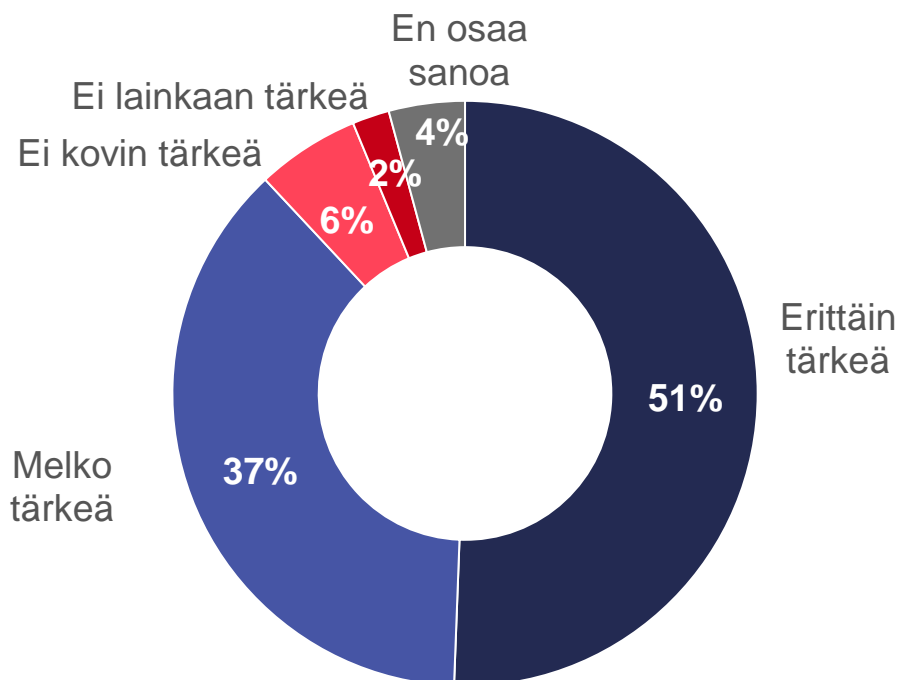
3.5 Kulttuuriperinnön säilyttäminen

Valtaosa (88 prosenttia, 2017 87 prosenttia) suomalaisista pitää kulttuuriperinnön säilyttämistä tärkeänä (erittäin tai melko tärkeänä) asiana. Peräti 51 prosenttia (2017 50 prosenttia) pitää asiaa erittäin tärkeänä.

Niiden osuus, jolle kulttuuriperintö säilyttäminen ei ole lainkaan tai ei kovin tärkeä asia on yhteensä vain 8 prosenttia (2017 8 prosenttia). Lukema on alhainen. Asiaa ei osaa arvioida 4 prosenttia (2017 5 prosenttia) vastanneista.

Kuva 9. Kuinka tärkeää kulttuuriperinnön säilyttäminen mielestäsi on?

Kaikki vastaajat, N=2031

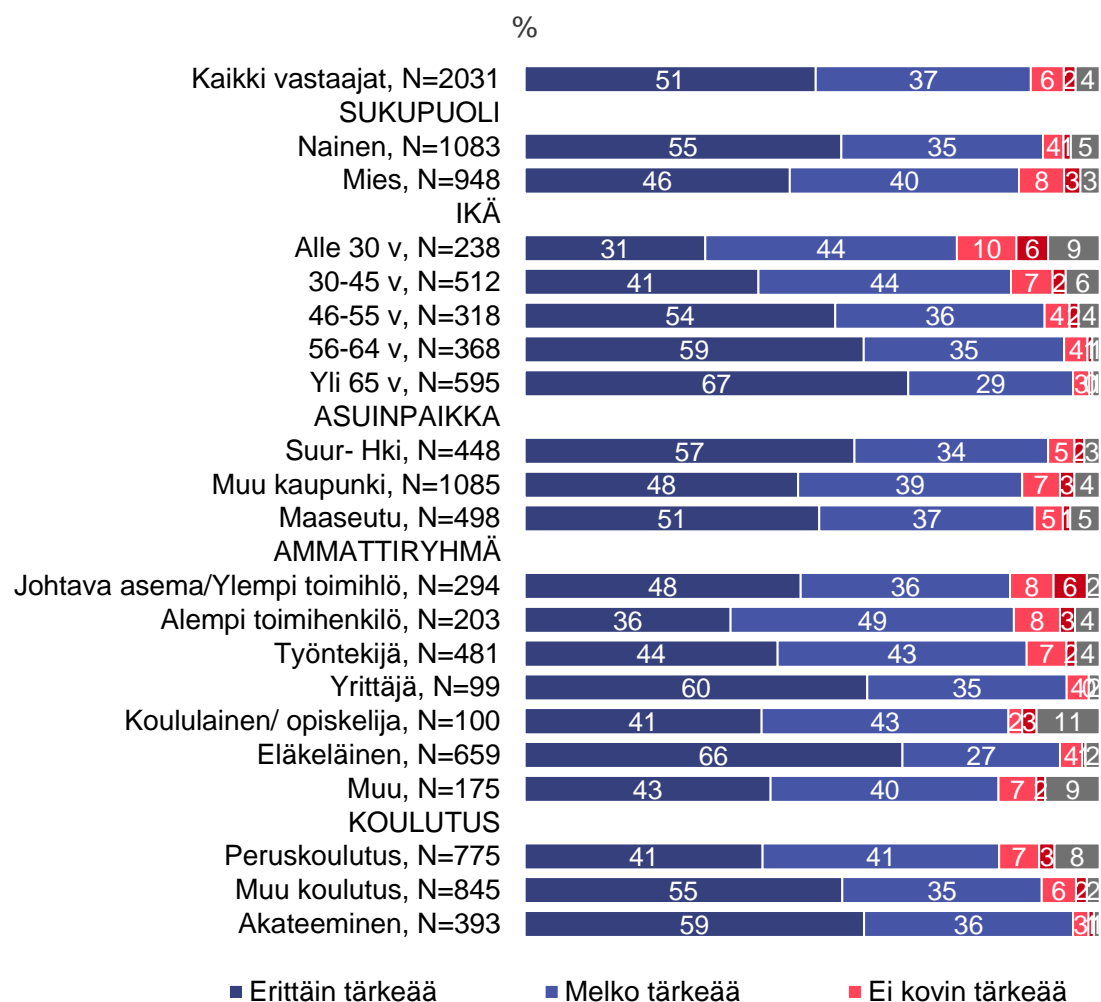
Tuloksissa ei ole muutosta. Kulttuuriperinnön säilyttäminen arvioidaan yhtä tärkeäksi kuin vuonna 2017.

Naiset pitävät edelleen kulttuuriperinnön säilyttämistä tärkeämpänä asiana kuin miehet. Ero on kuitenkin kaventunut hieman vuodesta 2017 (ero tärkeänä pitämisessä naisten ja miesten välillä 4 prosenttiyksikköä, 2017 10 prosenttiyksikköä).

Kulttuuriperinnön säilyttämistä pidetään sitä tärkeämpänä, mitä vanhemmasta henkilöstä on kyse. Yli 65-vuotiaista 96 prosenttia (2017 84 prosenttia) pitää asiaa joko erittäin tai melko tärkeänä, kun vastaava luku on alle 30-vuotiailla 75 prosenttia (2017 52 prosenttia). Myös eri ikäryhmien väliset erot ovat myös kavenneet.

Sillä asuuko arvioija kaupungissa vai maaseudulla ei ole suurta vaikutusta siihen, kuinka tärkeänä kulttuuriperintöä pidetään. Tilanne oli sama vuonna 2017. Mitä korkeampi koulutus vastaajalla on sitä tärkeämmäksi hän arvioi kulttuuriperinnön itselleen. Akateemisesti koulutetuista lähes kaikki (95 prosenttia, 2017 91 prosenttia) arvioivat kulttuuriperinnön säilyttämisen tärkeäksi.

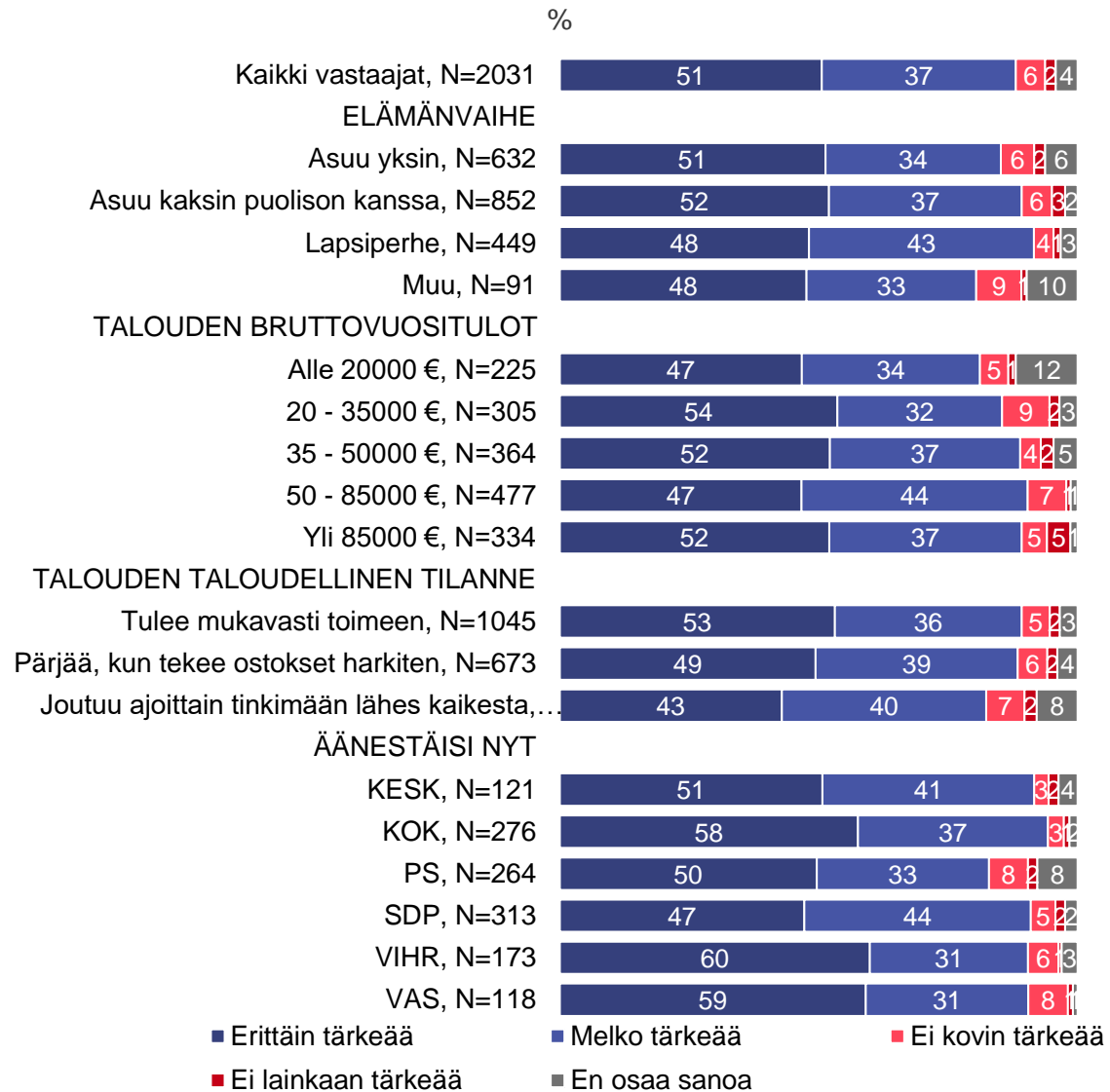
Kuva 10. a Kuinka tärkeää kulttuuriperinnön säilyttäminen mielestäsi on?

Kun kulttuuriperinnön säilyttämisen tärkeyttä tarkastellaan vastaajien elämänvaiheen, talouden bruttotulojen, taloudellisen tilanteen tai puoluekannatuksen mukaan niin, samoin kuin vuonna 2017, merkittäviä eroja ei ole.

Kulttuuriperinnön säilyttäminen koetaan siis tärkeäksi ilman suurempia poikkeuksia eri vastaajaryhmissä.

Kuva 10. b Kuinka tärkeää kulttuuriperinnön säilyttäminen mielestäsi on?

3.6 Kulttuuriperinnön vaaliminen

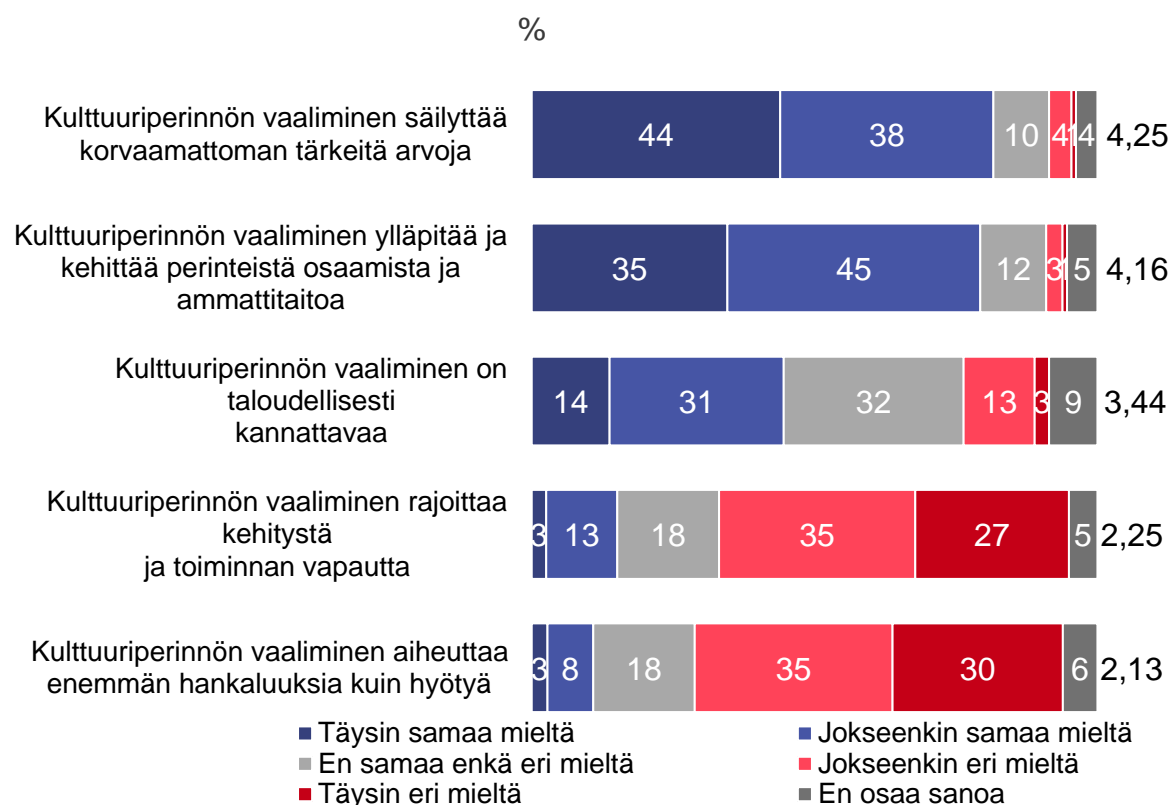
Vastaajista 62 prosenttia (2017 59 prosenttia) on sitä mieltä, että kulttuuriperinnön vaaliminen ei rajoita kehitystä ja toiminnan vapautta. Lisäksi enemmistö (65 prosenttia 2017 62 prosenttia) on eri mieltä siitä, että kulttuuriperinnön vaaliminen aiheuttaisi enemmän hankaluuksia kuin hyötyä.

Valtaosan 82 prosenttia (2017 80 prosenttia) mukaan vaaliminen säilyttää korvaamattoman tärkeitä arvoja ja 80 prosenttia (2017 77 prosenttia) on samaa mieltä siitä, että vaaliminen ylläpitää ja kehittää perinteistä osaamista ja ammattitaitoa.

Mielipide kulttuuriperinnön vaalimisen taloudellisesta kannattavuudesta jakaa suomalaisia. Yhteensä 45 prosenttia (2017 42 prosenttia) pitää sitä taloudellisesti kannattavan kun 16 prosenttia (2017 15 prosenttia) ei pidä. Niiden osuus, jotka eivät ota kantaa tai osaa arvioida asiaa on yhteensä 41 prosenttia (2017 43 prosenttia) vastanneista.

Kuva 11. a Kulttuuriperinnön vaaliminen, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

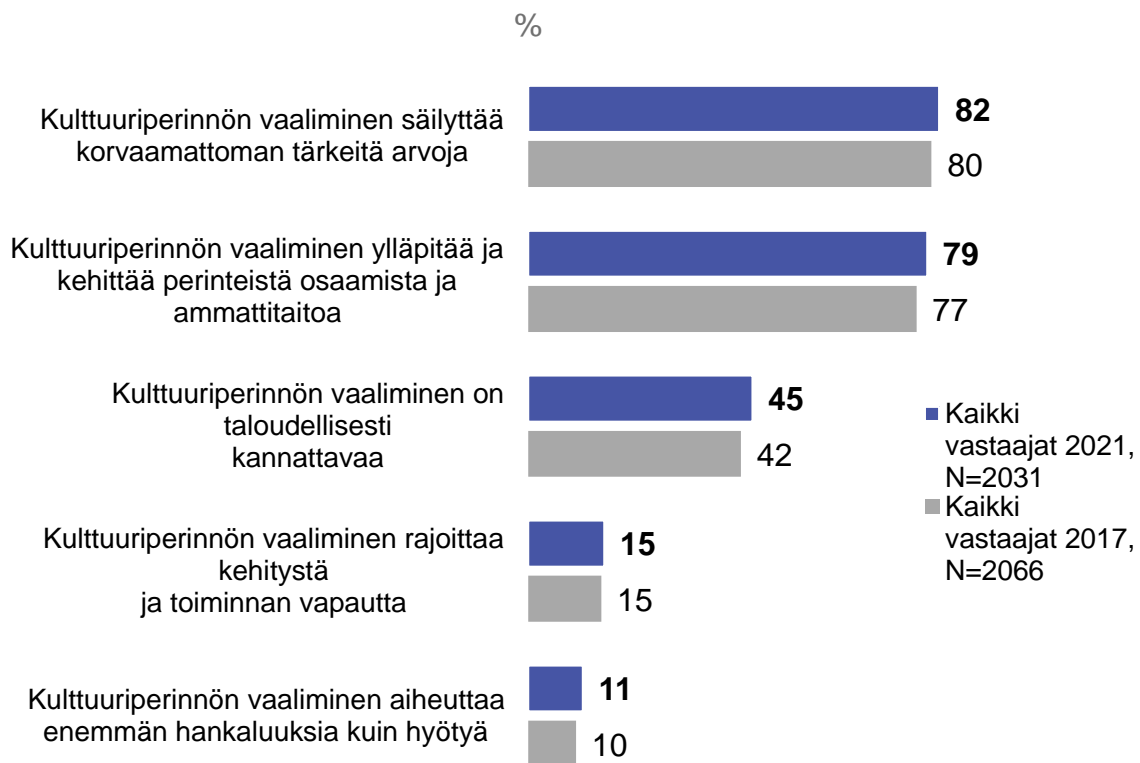
Kaikki vastaajat, N=2031

Myös samanmielisyys kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyvien asioiden osalta on säilynyt ennallaan. Positiivisten asioiden osalta kehitys on ollut vuodesta 2017 lievästi positiivinen. Suurimmillaan muutos on ollut 3 prosenttiyksikköä.

Kuva 11. b Kulttuuriperinnön vaaliminen – vuosivertailu, täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien %:osuudet

Kaikki vastaajat, N=2031

3.7 Tärkeitä vaalittavat kulttuuriperinnöt ja -ympäristöt

Vastaajia pyydettiin valitsemaan valmiista luettelosta 3–5 asiaa, joiden vaalimista he pitävät kaikkein tärkeimpinä.

Valinnoissa listan kärkeen nousevat tavat, perinteet ja (käden)taidot 61 prosenttia (2017 54 prosenttia), luontoympäristö 54 prosenttia (2017 56 prosenttia), kieli 53 prosenttia (2017 48 prosenttia), ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat 42 prosenttia (2017 34 prosenttia), arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset 39 prosenttia (2017 40 prosenttia) sekä rakennettu ympäristö 30 prosenttia (2017 20 prosenttia).

Vähiten tärkeimmiksi vaalittaviksi asioiksi tehdyissä valinnoissa jäivät urheilu ja liikunta 7 prosenttia (2017 6 prosenttia), moderni teknologia ja sen saavutukset 9 prosenttia (2017 8 prosenttia), uskonto ja uskomukset 15 prosenttia (2017 12 prosenttia), maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset 15 prosenttia (2017 13 prosenttia) sekä arjen tavarat ja esineet 19 prosenttia (2017 13 prosenttia).

Kuva 12. Seuraavassa on lueteltu joukko asioita. Valitse 3–5 asiaa, joiden vaaliminen on mielestäsi kaikkein tärkeintä.

Kaikki vastaajat, N=2031

Tärkeimpiä vaalittavia kulttuuriperintöjä ja -ympäristöjä kysyttäessä eniten on noussut rakennetun ympäristön tärkeysarvio (10 prosenttiyksikköä). Muutos on suuri. Seuraavaksi eniten ovat nousseet ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat (8 prosenttiyksikköä), tavat, perinteet ja (käden)taidot (7 prosenttiyksikköä) ja arjen tavat ja esineet (6 prosenttiyksikköä). Missään kysytyistä asioista ei ole tapahtunut laskua tärkeyden arvioinnissa.

Vastaajia pyydettiin myös valitsemaan kaikista itse tärkeiksi valitsemistaan asioista (enintään 5 kpl) yksi, kaikkein tärkein asia.

Tässä tärkeimpien asioiden listassa kärkeen nousevat luontoympäristö 21 prosenttia (2017 23 prosenttia), kieli 20 prosenttia (2017 19 prosenttia) ja tavat, perinteet ja (käden)taidot 18 prosenttia (2017 15

prosenttia). Näiden jälkeen tulee ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat 9 prosenttia (2017 7 prosenttia) valinnoista.

Vähiten tärkeiksi vaalittaviksi asioiksi jäävät arjen tavarat ja esineet 2 prosenttia (2017 1 prosenttia), urheilu ja liikunta 2 prosenttia (2017 1 prosenttia) sekä moderni teknologia ja sen saavutukset 2 prosenttia (2017 1 prosenttia) valinnoista. Rakennettua ympäristöä piti tärkeimpänä vaalittavan asiana 5 prosenttia (2017 2 prosenttia) suomalaisista.

Kuva 13. Valitse mikä tärkeäksi valitsemistasi asioista on kaikkein tärkein?

Kaikki vastaajat, N=1976

Kaikkein tärkeimmäksi valituissa, vaalittavissa asioissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vuodesta 2017, ei niiden keskinäisessä järjestyksessä tai valintojen määrässä.

Kun katsotaan miten eri vaalittavien asioiden tärkeysjärjestys muuttuu kun kaikista tärkeistä asioista pitää valita se kaikkein tärkein asia, niin muutokset ovat seuraavia.

Asiat joiden tärkeys korostuvat tärkeimmän asian valinnassa valinnassa ovat:

- Luontoympäristö
- Kieli
- Tiede ja sen saavutukset
- Uskonto ja uskomukset
- Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset
- Urheilu ja liikunta

Asiat, joiden tärkeys vähenevät valinnassa ovat:

- Tavat perinteet ja (käden)taidot
- Rakennettu ympäristö
- Taide ja sen saavutukset
- Arjen tavat ja esineet
- Moderni teknologia ja sen saavutukset

3.8 Kulttuuriperinnön yhteiskunnallinen merkittävyys

Valtaosa (82 prosenttia, 2017 84 prosenttia) suomalaisista on samaa mieltä siitä, että kulttuuriperinnön arvoa ei voi mitata rahassa.

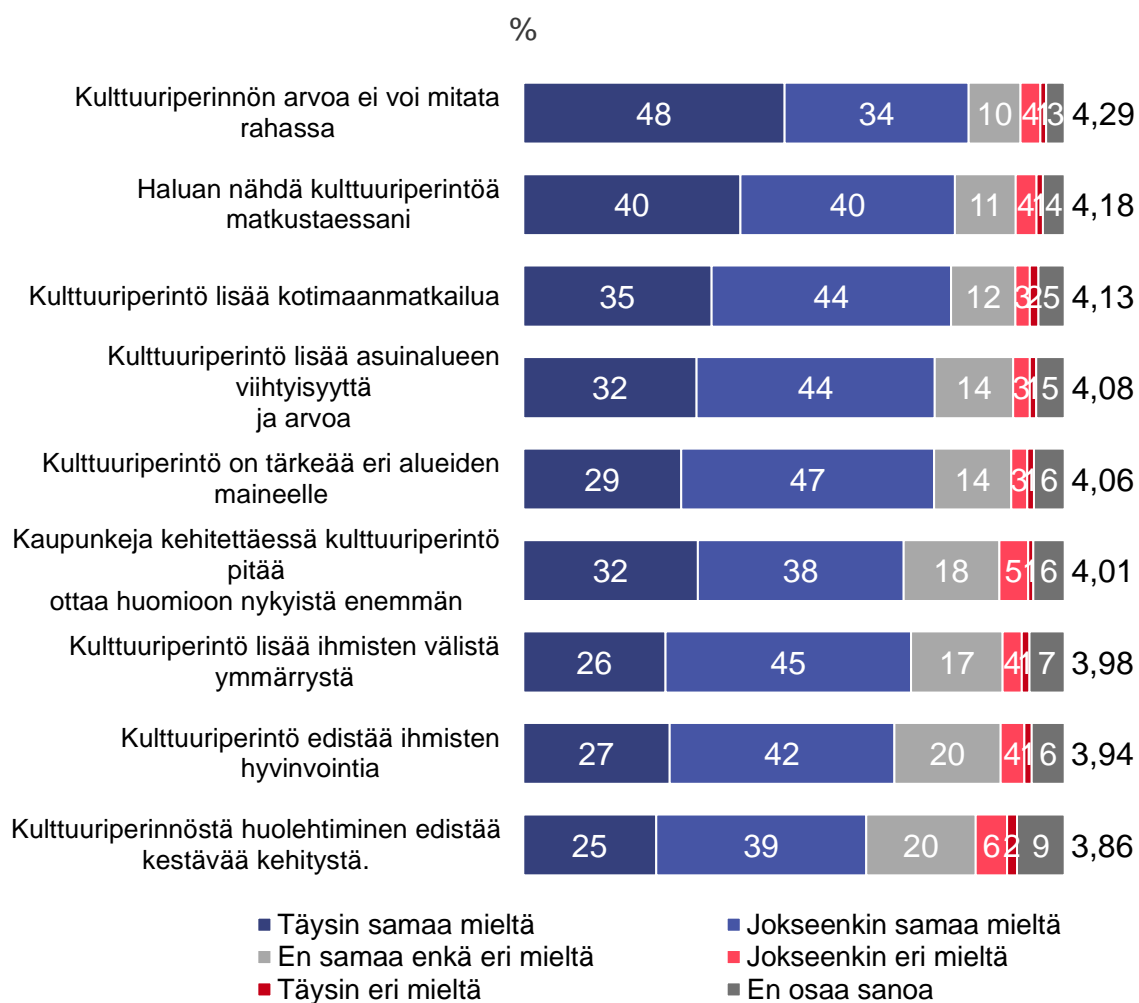
Eri mieltä asiasta on vain 5 prosenttia (2017 5 prosenttia) vastanneista. Vastajista 80 prosenttia haluaa myös nähdä kulttuuriperintöä matkustaessaan, 79 prosenttia arvioi, että kulttuuriperintö lisää kotimaanmatkailua ja 76 prosenttia arvioi, että kulttuuriperintö lisää asuinalueen viihtyisyyttä ja arvoa.

Suuri samanmielisyys vallitsee myös siitä, että kulttuuriperintö on tärkeää eri alueiden maineelle (66 prosenttia, 2017 72 prosenttia), kaupunkeja kehitettäessä kulttuuriperintö pitää ottaa huomioon nykyistä enemmän (70 prosenttia, 2017 68 prosenttia), kulttuuriperintö lisää ihmisten välistä ymmärrystä (71 prosenttia, 2017 68 prosenttia) ja, että se edistää ihmisten hyvinvointia (69 prosenttia, 2017 62 prosenttia).

Hieman useampi kuin kaksi kolmesta (64 prosenttia) on sitä mieltä, että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen edistää kestävästä kehitystä, erimielisiä asiasta ei juuri ole (8 prosenttia), mutta viidennes ottaa asian neutraalin kannan.

Kuva 14. a Väittämät yhteiskunnallisesta merkittävydestä 1/2

Kaikki vastaajat, N=2031

65 prosenttia (2017 65 prosenttia) suomalaisista on samaa mieltä siitä, että kulttuuriperinnön osuutta pitäisi lisätä koulujen opetuksessa.

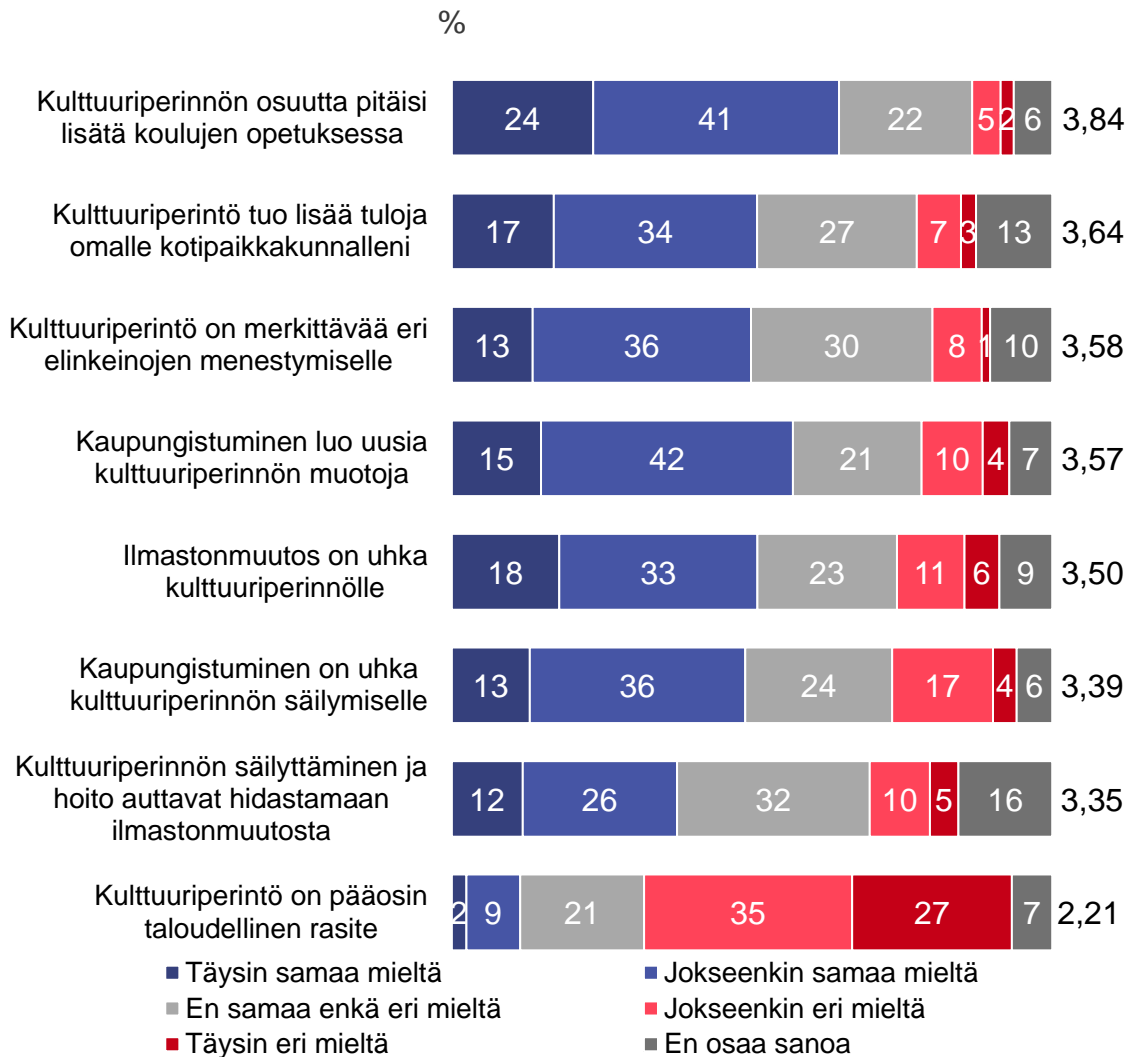
Saman mielisyyttä siitä, että kulttuuriperintö tuo lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalle on lisääntynyt (51 prosenttia, 2017 40 prosenttia). Lähes puolet (49 prosenttia, 2017 46 prosenttia) on myös sitä mieltä, että asia on merkittävää eri elinkeinojen menestymiselle. Lisäksi 57 prosenttia (2017 58 prosenttia) arvioi, että kaupungistuminen luo uusia kulttuuriperinnön muotoja.

Uhkia kysyttäessä 51 prosenttia (2017 57 prosenttia) arvioi, että ilmastonmuutos ja 49 prosenttia (2017 47 prosenttia), että kaupungistuminen on uhka kulttuuriperinnön säilymiselle. Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja hoito auttavat 38 prosenttia (2017 34 prosenttia) mielestä hidastamaan ilmastonmuutosta.

Vain 11 prosenttia (2017 10 prosenttia) arvioi, että kulttuuriperintö on pääosin taloudellinen rasite. Eri mieltä asiasta on 62 prosenttia (2017 58 prosenttia).

Kuva 14. b Väittämät yhteiskunnallisesta merkittävästä 2/2

Kaikki vastaajat, N=2031

Eri asioiden yhteiskunnallista merkittävyyttä arvioitaessa vuoteen 2017 verrattuna 7 prosenttiyksikköä useampi arvioi, että kulttuuriperintö edistää ihmisten hyvinvointia.

Tätäkin suurempi samanmielisyyden kasvu (11 prosenttiyksikköä) on tapahtunut siinä, että kulttuuriperintö lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalle. Toisaalta ilmastonmuutoksen koetaan aikaisempaa harvemmin olevan uhka kulttuuriperinnölle (lasku 6 prosenttiyksikköä).

3.9 Vastuut ja kulttuuriperinnöstä huolehtiminen

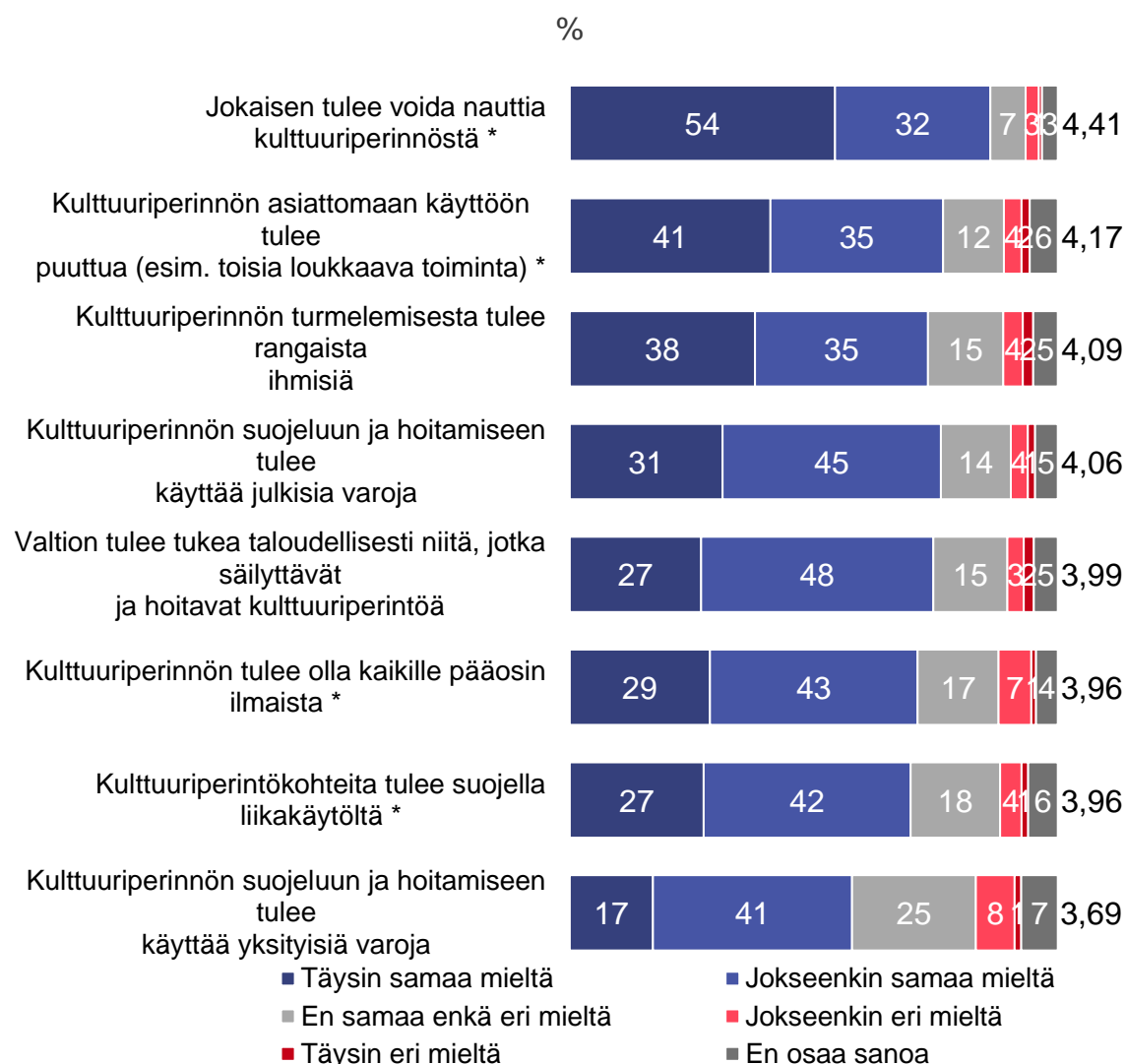
Valtaosa suomalaisista (86 prosenttia, 2017 87 prosenttia) on sitä mieltä, että jokaisen tulee voida nauttia kulttuuriperinnöstä. Käytännössä kukaan ei ole eri mieltä tästä asiasta.

Suuri samanmielisyyttä vallitsee myös siitä, että kulttuuriperinnön asiattomaan käyttöön tulee puuttua (76 prosenttia, 2017 77 prosenttia), kulttuuriperinnön turmelemisesta tulee rangaista (73 prosenttia, 2017 76 prosenttia), sen suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää julkisia varoja (76 prosenttia, 2017 73 prosenttia), valtion tulee tukea taloudellisesti niitä, jotka säilyttävät ja hoitavat kulttuuriperintöä (75 prosenttia, 2017 71 prosenttia) ja että sen tulee olla kaikille pääosin ilmaista (72 prosenttia, 2017 71 prosenttia).

Enemmistö ja yhä suurempi osa suomalaisista on myös sitä mieltä, että kulttuuriperintöä tulee suojella liikakäytöltä (69 prosenttia, 2017 63 prosenttia) ja että kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää yksityisiä varoja (58 prosenttia, 2017 57 prosenttia).

Kuva 15. Vastuut ja osallisuus, väittämät

Kaikki vastaajat, N=2031

* v.2017 väittämässä käytetty muotoja 'tulisi voida / tulisi puuttua / tulisi olla / tulisi suojella'

Vastuiden ja osallisuuden osalta suurin samanmielisyyden kasvu vuodesta 2017 on tapahtunut siinä, että entistä useampi arvioi, että kulttuuriperintökohteita tulee suojella liikakäytöltä (7 prosenttiyksikköä).

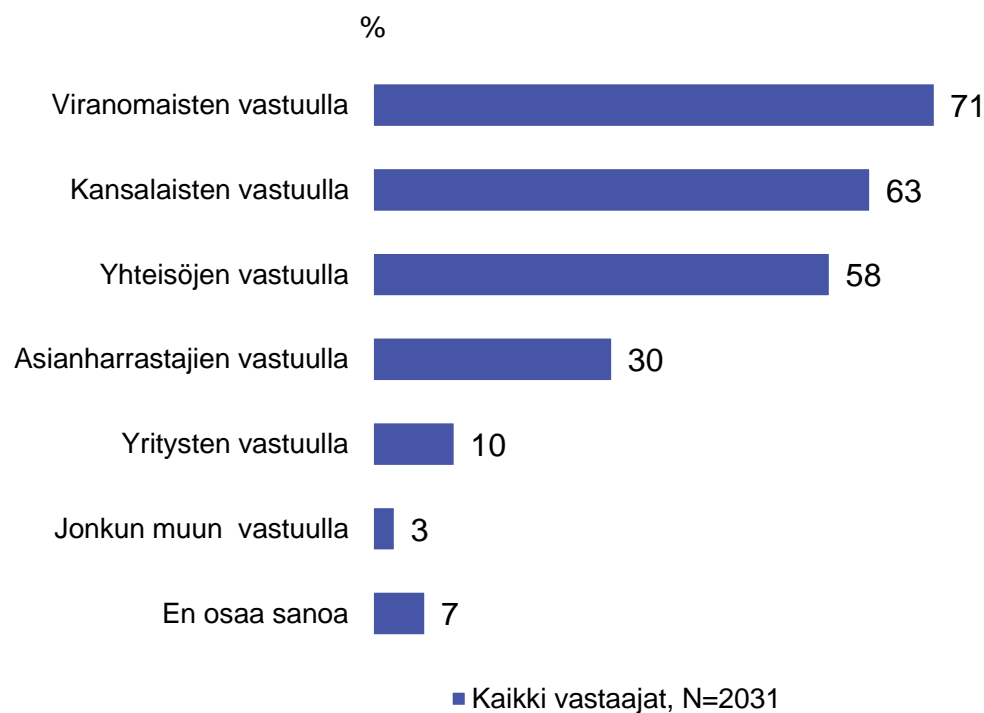
Muuten tulokset ovat eri väittämässä ennallaan tai samanmielisyys on kasvanut hieman (< 3 prosenttiyksikköä)

3.10 Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on

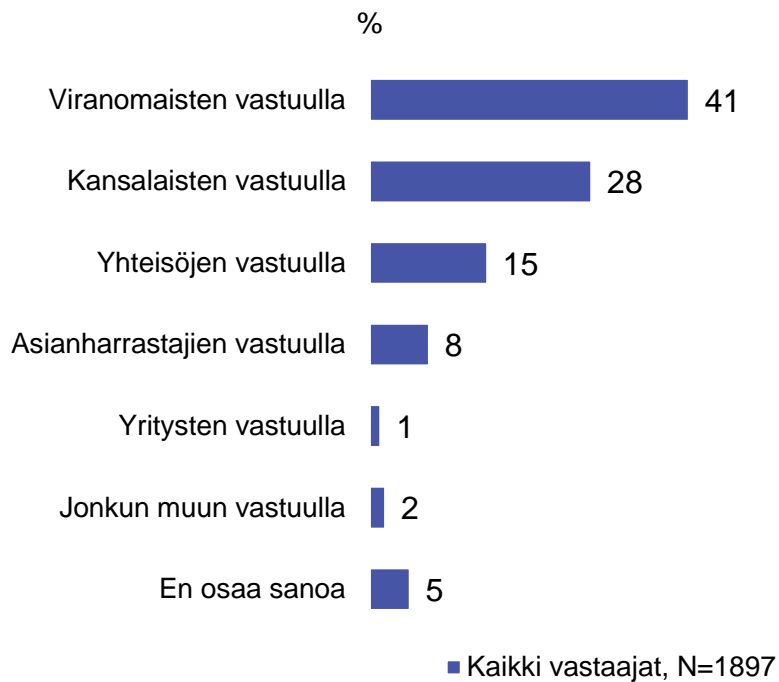
Suomalaiset ovat sitä mieltä, että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen kuuluu pääasiassa viranomaisten, kansalaisten ja myös yhteisöjen vastuulle.

Kun vastaajat joutuvat valitsemaan ensisijaisen vastuun kantajan, edellä mainittu järjesty säilyy ennallaan. Vähiten kulttuuriperinnön huolehtimisen katsotaan kuuluvan yritysten vastuulle.

Kuva 16. Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen ensisijaisesti on? Valitse 2-3 tärkeintä tahoa.

Kuva 17. Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on kaikkein eniten? Tärkein edellisessä kysymyksessä valituista.

Aikaisempaa useampi on sitä mieltä, kulttuuriperinnöstä huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti yhteisöjen (kasvua 5 prosenttiyksikköä) tai asianharrastajien vastuulle (kasvua 7 prosenttiyksikköä).

Aikaisempaa harvempi on puolestaan sitä mieltä, että kansalaiset ovat tärkeimpiä vastuunkantajia asiassa (laskua 4 prosenttiyksikköä).

3.11 Oma osallistuminen kulttuuriperinnön välittämiseen ja tuottamiseen

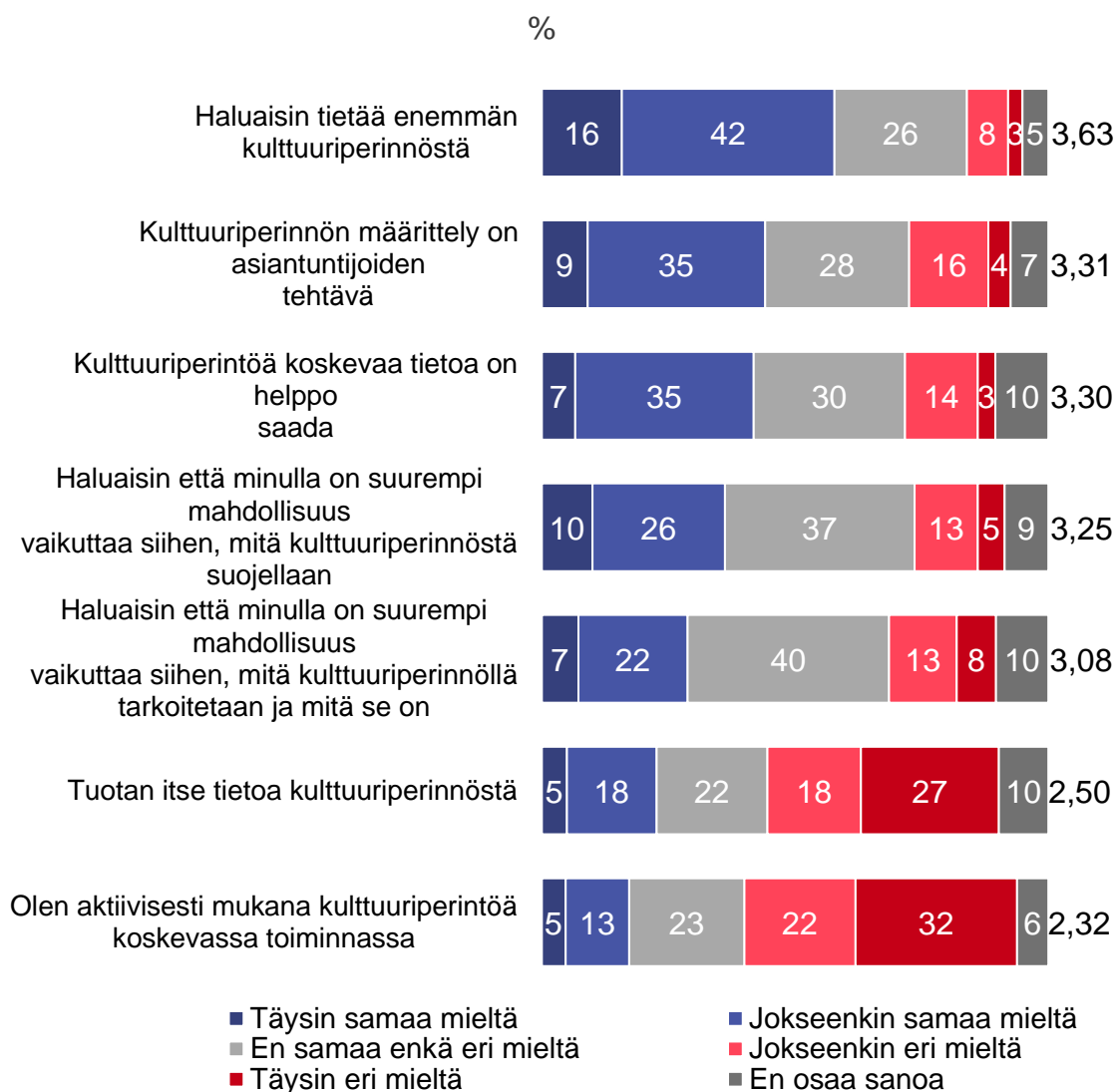
Enemmistö suomalaisista (58 prosenttia, 2017 54 prosenttia) haluaisi tietää enemmän kulttuuriperinnöstä. 44 prosenttia (2017 36 prosenttia) on sitä mieltä, että kulttuuriperinnön määrittely kuuluu asiantuntijoille. Suunnilleen yhtä moni (42 prosenttia, 2017 40 prosenttia) arvioi, että kulttuuriperintöä koskevaa tietoa on helppo saada.

36 prosenttia haluaisi, että itsellä olisi suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä kulttuuriperintöä suojellaan ja 29 prosenttia haluaisi vaikuttaa enemmän siihen, mitä kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan ja mitä se on. Kuitenkin yli viidennes (21 prosenttia) on asiasta eri mieltä.

Lähes neljännes suomalaisista (23 prosenttia, 2017 23 prosenttia) arvioi tuottavansa itse tietoa kulttuuriperinnöstä, 45 prosenttia on eri mieltä asiasta. Vain 21 prosenttia arvioi olevansa aktiivisesti mukana kulttuuriperintöä koskevassa toiminnassa, eri mieltä on 54 prosenttia suomalaisista.

Kuva 18. a Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

Kaikki vastaajat, N=2031

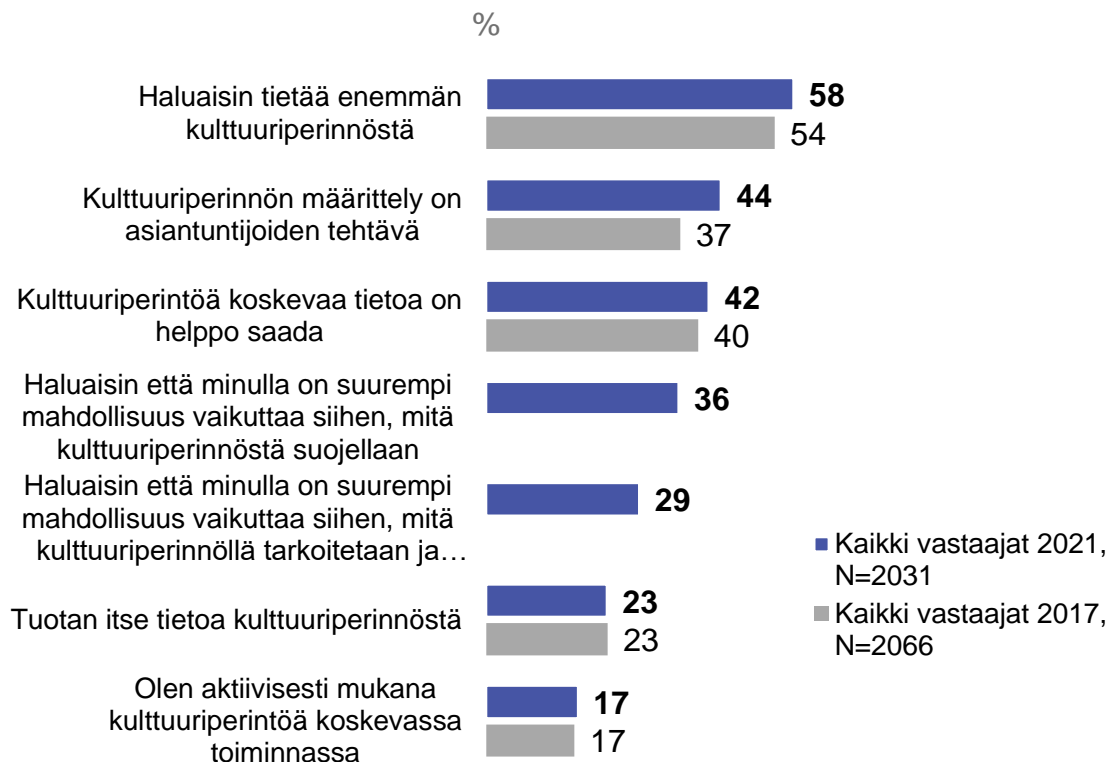

Kuva 18. b Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa? Täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien prosenttiosuudet, vuosivertailu

Kaikki vastaajat, N=2031

Omaa osallistumista kulttuuriperinnön välittämiseen ja tuottamiseen selvitettäessä nähdään, että aikaisempaa useampi (kasvua 4 prosenttiyksikköä) on sitä mieltä, että haluaisi tietää enemmän kulttuuriperinnöstä.

Vuoteen 2017 verrattuna suurin muutos on tapahtunut kuitenkin siinä, että aikaisempaa useampi (7 prosenttiyksikköä) arvioi, että kulttuuriperinnön määrittely on asiantuntijoiden tehtävä.

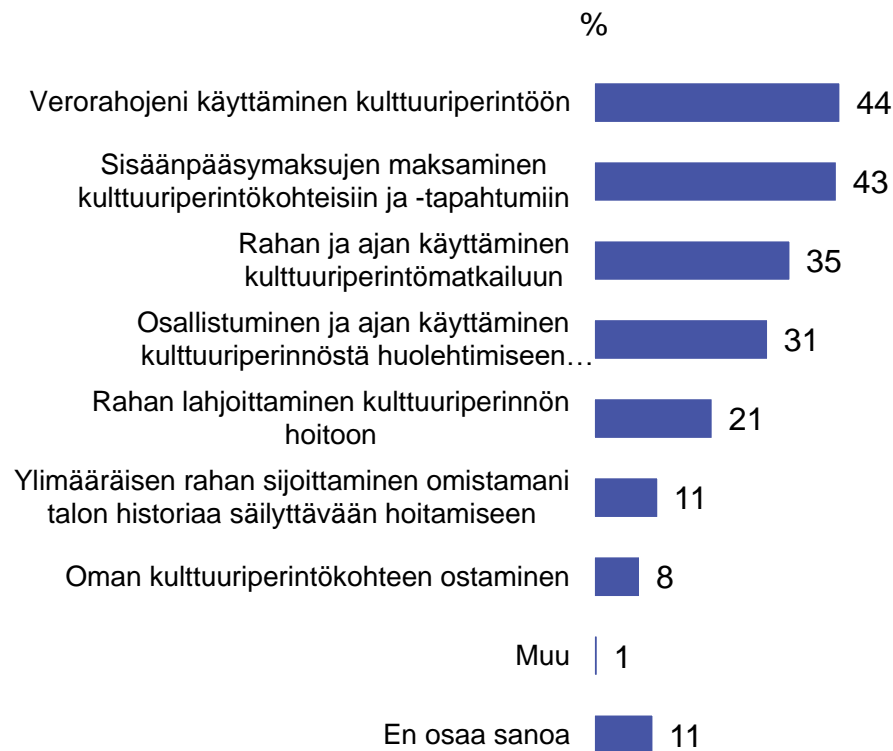

Mieluisimmat panostustavat kulttuuriperintöön ovat suomalaisten mielestä verorahojen käyttö (44 prosenttia, 2017 42 prosenttia kannattaa), sisäänpääsymaksujen kerääminen (43 prosenttia, 2017 41 prosenttia), rahan ja ajan käyttäminen kulttuuriperintömatkailuun (35 prosenttia, 2017 25 prosenttia) ja vapaaehtoinen osallistuminen ja ajan käyttäminen kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen (31 prosenttia, 2017 38 prosenttia).

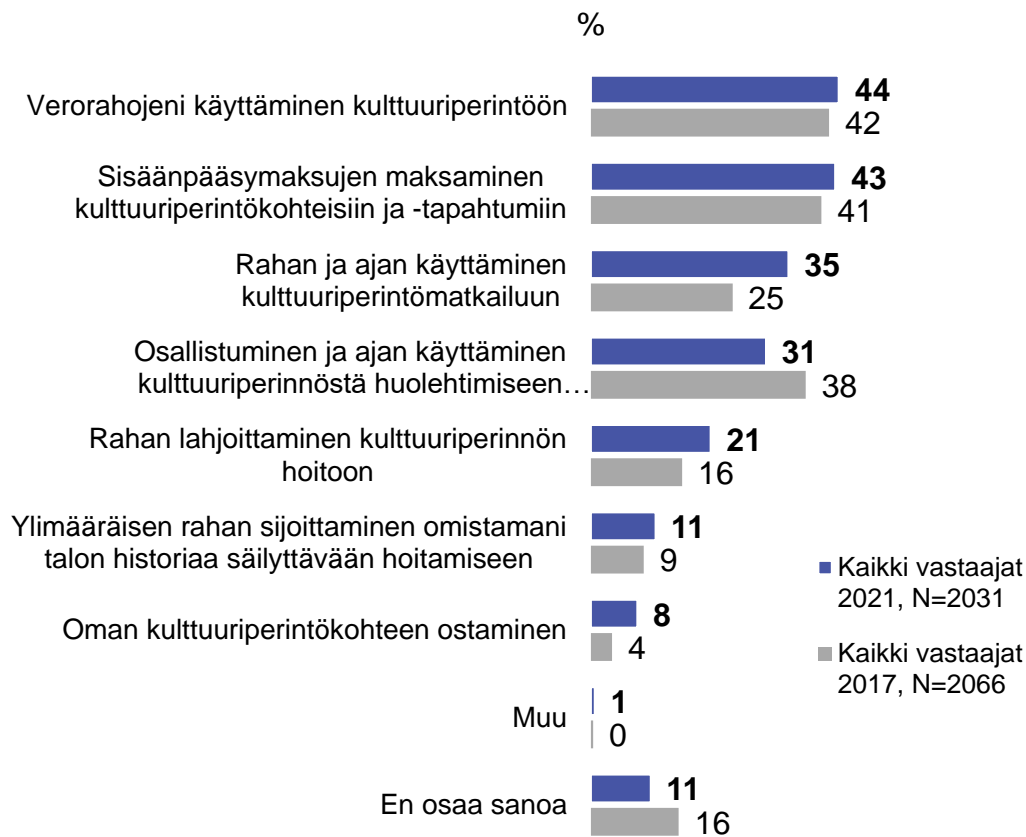
Vähiten mieluisia panostustapoja ovat oman kulttuuriperintökohteen ostaminen (8 prosenttia, 2017 4 prosenttia), ylimääräisen rahan sijoittaminen oman talon historiaa säilyttävään hoitamiseen (11 prosenttia, 2017 9 prosenttia) tai rahan lahjoittaminen kulttuuriperinnön hoitoon (21 prosenttia, 2017 16 prosenttia).

Kuva 19. a Mitkä seuraavista tavoista panostaa kulttuuriperintöön olisivat sinulle mieluisimmat?

Kaikki vastaajat, N=2031

Kuva 19. b Mitkä seuraavista tavoista panostaa kulttuuriperintöön olisivat sinulle mieluisimmat - vuosivertailu

Vuoteen 2017 verrattuna eniten kannatustaan mieluisina panostustapoina kulttuuriperintöön ovat lisänneet rahan ja ajan käyttäminen kulttuuriperintömatkailuun (kasvua 10 prosenttiyksikköä.) ja rahan lahjoittaminen kulttuuriperinnön hoitoon (kasvua 5 prosenttiyksikköä.).

Suosiotaan on menettänyt selvästi osallistuminen ja ajan käyttäminen kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen (laskua 7 prosenttiyksikköä).

LIITTEET: Tulokset aihealueittain ja taustaryhmittäin tarkasteltuna.

Sininen väri = Tulos suurempi kuin kokonaistulos (keskiarvot) / Tulos (%) merkitsevästi suurempi kuin muiden vastaajien tulos (95 prosentin luottamustaso)

Punainen väri = Tulos pienempi kuin kokonaistulos (keskiarvot) / Tulos (%) merkitsevästi pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95 prosentin luottamustaso)

Taustaryhmät 1.

Kulttuuriperintöön kuuluvat asiat

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Luontoympäristö	7	7	7	9	7	4	9	6	6	8	6	4	8	9	5	6	7	5	8	8	3
Rakennettu ympäristö	9	7	10	8	11	6	9	8	10	9	8	11	9	10	10	7	7	8	10	9	7
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	59	62	57	44	62	67	63	61	61	60	57	60	54	60	62	54	61	59	55	62	64
Taide ja sen saavutukset	48	47	48	41	47	54	49	48	48	47	48	51	49	46	55	42	46	46	43	50	50
Tiede ja sen saavutukset	35	34	36	24	38	34	38	38	35	35	35	38	34	36	28	31	37	26	30	37	40
Urheilu ja liikunta	28	26	30	32	27	30	28	24	29	27	29	31	23	29	30	35	26	21	24	29	32
Arjen tavarat ja esineet	33	33	34	29	33	38	34	34	34	33	34	36	29	34	41	26	34	32	33	32	38
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjännökset	28	28	27	27	26	32	25	28	29	27	28	31	28	25	22	28	27	30	27	27	31
Arvot ja asenteet	49	50	47	36	50	54	51	52	50	47	51	52	41	48	55	45	52	42	45	50	55
Kieli	55	56	54	34	55	62	63	60	55	56	54	56	48	56	61	44	60	50	52	56	58
Uskonto ja uskomukset	50	51	49	40	51	52	50	55	54	49	49	53	49	46	56	39	54	45	42	53	59
Moderni teknologia ja tekninen edistys	14	14	14	16	17	16	12	10	16	13	15	16	11	18	16	17	11	10	12	15	17
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	20	19	20	19	22	18	20	18	20	19	21	19	16	23	22	25	17	17	20	19	18
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	58	59	56	44	56	67	63	60	56	58	59	60	49	59	62	55	59	55	52	60	65

■ Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

■ Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Kulttuuriperintöön kuuluvat asiat

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Luontoympäristö	7	8	6	7	10	5	9	7	7	7	7	7	6	9	6	9	12	7	5
Rakennettu ympäristö	9	8	7	11	8	7	9	10	7	11	9	9	6	8	8	10	9	6	8
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	59	56	62	62	54	55	58	60	60	62	61	58	58	63	60	62	54	68	64
Taide ja sen saavutukset	48	45	49	49	46	42	50	47	48	50	49	48	42	48	54	48	49	44	48
Tiede ja sen saavutukset	35	29	37	39	35	27	30	39	37	39	37	36	26	40	37	32	38	35	39
Urheilu ja liikunta	28	22	28	33	36	21	24	28	28	34	28	30	22	26	30	24	27	32	37
Arjen tavarat ja esineet	33	28	35	37	40	28	31	35	33	36	32	35	32	35	33	30	35	37	41
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	28	27	26	29	31	28	24	27	25	30	28	27	27	29	29	31	26	30	32
Arvot ja asenteet	49	43	50	53	51	39	48	50	52	54	51	49	44	51	52	47	50	50	52
Kieli	55	50	58	58	47	46	57	56	57	57	56	55	53	59	60	54	55	56	62
Uskonto ja uskomukset	50	48	52	52	46	43	53	51	49	55	52	48	47	47	52	48	48	56	58
Moderni teknologia ja tekninen edistys	14	11	15	16	18	8	12	16	16	17	15	15	10	12	13	12	15	25	16
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	20	19	19	21	21	20	18	21	19	20	19	21	18	23	20	21	19	22	16
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	58	51	61	62	56	52	52	59	60	61	59	58	54	63	58	58	57	62	68

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 1.

Kulttuuriympäristöön kuuluvat asiat

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Luontoympäristö	53	54	51	45	56	59	52	50	49	53	55	53	53	56	59	44	50	55	52	53	52
Rakennettu ympäristö	48	50	47	47	49	54	47	46	43	51	47	50	50	47	53	47	47	49	47	50	47
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	6	3	9	12	9	4	3	3	6	7	5	7	10	9	3	6	3	5	9	6	2
Taide ja sen saavutukset	9	9	9	12	11	8	8	7	6	11	8	8	13	13	2	6	8	7	11	9	5
Tiede ja sen saavutukset	11	9	14	17	13	9	9	8	12	11	11	12	13	15	4	10	8	16	15	9	8
Urheilu ja liikunta	12	11	13	15	13	9	13	11	13	13	10	10	17	14	12	14	10	10	14	11	10
Arjen tavarat ja esineet	16	15	17	20	18	12	14	14	14	17	15	17	23	16	6	17	14	15	16	17	12
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	25	24	27	26	27	24	25	24	22	26	26	25	23	28	31	17	25	25	27	26	21
Arvot ja asenteet	9	8	10	19	11	7	4	5	6	12	6	11	16	10	4	9	5	11	11	9	6
Kieli	7	5	9	15	8	6	4	3	6	9	4	11	9	9	2	3	4	9	9	6	4
Uskonto ja uskomukset	8	7	9	12	11	5	5	4	6	8	8	9	12	11	5	8	4	6	11	6	4
Moderni teknologia ja tekninen edistys	17	17	16	20	21	14	17	12	16	17	16	16	19	21	15	16	13	20	19	17	12
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	18	16	19	27	22	16	17	9	17	18	17	22	20	23	14	18	10	22	22	17	12
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	8	7	8	14	11	4	4	4	6	8	7	9	10	9	4	8	5	9	11	6	4

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Kulttuuriympäristöön kuuluvat asiat

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Luontoympäristö	53	45	54	61	48	53	49	52	54	56	51	55	52	49	56	54	57	49	61
Rakennettu ympäristö	48	44	50	52	45	47	46	48	52	50	48	49	50	50	49	43	52	53	53
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	6	6	5	9	5	7	3	6	9	9	6	8	5	6	6	6	14	5	4
Taide ja sen saavutukset	9	8	9	11	9	7	12	8	8	12	8	10	12	12	7	10	13	6	7
Tiede ja sen saavutukset	11	11	9	14	20	11	11	11	10	15	11	12	12	10	8	13	16	10	11
Urheilu ja liikunta	12	14	10	13	10	15	12	12	13	12	11	12	15	15	10	12	16	9	17
Arjen tavarat ja esineet	16	18	14	16	16	18	16	15	16	17	14	18	18	18	11	20	19	17	10
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	25	21	29	25	25	21	21	27	30	28	24	26	25	23	23	26	32	23	19
Arvot ja asenteet	9	9	9	10	7	14	7	8	9	14	8	11	9	9	5	10	14	10	8
Kieli	7	8	5	9	9	9	5	7	6	10	7	8	6	4	6	7	10	7	3
Uskonto ja uskomukset	8	7	6	10	9	8	7	7	9	9	7	9	5	9	6	9	11	7	7
Moderni teknologia ja tekninen edistys	17	16	14	22	19	20	15	16	16	19	16	18	18	16	15	16	24	15	16
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	18	17	15	22	22	21	18	16	18	21	17	18	20	19	10	20	23	13	18
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	8	9	6	9	9	13	8	6	7	9	7	8	10	11	6	10	12	6	6

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 1.

Kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön kuuluvat asiat

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kau-punki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimi-henkilö, N=203	Työn-tekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koulu-lainen/ opiske-lijä, N=100	Eläke-läinen, N=659	Muu, N=175	Perus-koulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akatee-minen, N=393
Luontoympäristö	28	29	27	32	24	24	27	34	31	27	29	26	32	25	29	31	31	26	28	29	28
Rakennettu ympäristö	33	33	34	32	30	30	39	37	38	30	36	33	33	32	32	33	37	31	30	33	42
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	30	31	28	32	26	26	32	34	29	28	35	29	33	28	33	30	31	27	29	30	33
Taide ja sen saavutukset	35	37	34	36	34	30	34	40	37	35	37	35	32	32	38	41	38	35	34	34	41
Tiede ja sen saavutukset	29	32	27	31	25	26	31	34	31	29	30	27	30	25	40	32	32	28	29	29	31
Urheilu ja liikunta	24	25	23	27	24	19	24	25	24	23	25	26	30	23	25	21	22	24	25	22	26
Arjen tavarat ja esineet	32	36	29	33	28	29	37	35	34	31	34	32	34	30	41	35	34	27	30	33	37
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	43	44	41	36	42	41	48	46	45	41	43	40	45	42	47	45	45	37	40	43	47
Arvot ja asenteet	29	31	28	33	24	26	33	33	30	27	33	24	33	28	33	35	31	26	30	30	28
Kieli	32	34	30	40	31	27	28	32	33	29	36	29	35	30	36	42	30	31	30	32	35
Uskonto ja uskomukset	27	29	25	35	24	26	28	26	26	27	27	26	31	27	27	38	25	26	26	28	29
Moderni teknologia ja tekninen edistys	24	24	25	28	20	22	25	26	25	25	22	30	29	19	33	26	24	18	22	24	31
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	34	36	32	31	28	31	36	42	30	34	37	33	37	28	43	33	40	26	30	35	41
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	27	27	26	29	24	22	28	30	29	25	29	21	34	25	30	29	29	25	27	26	27

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön kuuluvat asiat

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Luontoympäristö	28	33	29	22	23	28	32	30	28	24	29	28	27	32	27	26	24	27	27
Rakennettu ympäristö	33	37	34	30	26	31	37	32	34	34	34	33	31	36	35	32	32	38	36
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	30	33	29	27	32	31	34	31	30	26	30	29	29	28	32	28	31	27	31
Taide ja sen saavutukset	35	39	35	32	36	38	32	38	39	31	38	34	34	35	32	31	33	44	44
Tiede ja sen saavutukset	29	33	29	25	25	30	32	29	30	25	30	28	30	29	30	27	29	35	30
Urheilu ja liikunta	24	25	24	23	23	23	25	22	27	23	24	25	21	24	25	25	28	25	16
Arjen tavarat ja esineet	32	35	34	29	25	34	33	31	33	32	35	31	27	34	34	30	31	33	37
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	43	46	41	43	35	42	51	42	43	39	43	44	39	45	45	39	40	46	49
Arvot ja asenteet	29	33	29	27	27	33	32	30	29	22	30	28	31	28	31	32	27	28	27
Kieli	32	35	30	29	36	34	33	30	32	30	33	30	32	35	30	30	32	34	32
Uskonto ja uskomukset	27	28	26	26	29	30	27	27	29	25	27	27	26	30	29	25	28	29	22
Moderni teknologia ja tekninen edistys	24	26	24	23	23	24	25	21	28	25	26	24	18	24	25	24	24	24	26
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	34	35	35	30	31	28	35	34	37	32	36	33	29	31	39	27	34	37	34
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	27	30	26	23	28	26	32	26	29	23	28	26	25	20	29	24	27	28	23

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Kulttuuriperintö on oleellinen osa suomalaisten identiteettiä	4,14	4,22	4,07	3,86	4,02	4,17	4,28	4,35	4,20	4,10	4,19	4,06	3,99	4,09	4,35	3,84	4,33	4,11	4,05	4,17	4,27
Olen ylpeä kulttuuriperinnöstäni	4,00	4,13	3,87	3,74	3,87	4,06	4,10	4,20	4,08	3,95	4,04	4,00	3,75	3,96	4,22	3,85	4,16	3,88	3,89	4,04	4,15
Kulttuuriperintö on minulle yhteisöllinen, ihmisiä yhdistävä asia	3,82	3,91	3,73	3,55	3,65	3,77	3,95	4,10	4,00	3,72	3,87	3,78	3,56	3,73	4,10	3,64	4,04	3,68	3,68	3,85	4,01
Kulttuuriperintö ja siihen liittyvät asiat kiinnostavat minua	3,77	3,86	3,69	3,52	3,54	3,74	3,95	4,07	3,92	3,69	3,83	3,67	3,62	3,73	4,02	3,57	4,01	3,49	3,59	3,84	3,98
Kulttuuriperintö on tärkeä osa perheeni ja sukuni menneisyyttä	3,72	3,83	3,60	3,40	3,49	3,68	3,90	4,04	3,79	3,65	3,80	3,64	3,52	3,65	3,87	3,58	3,99	3,37	3,57	3,78	3,85
Kulttuuriperintö on osa nykyisen kotipaikkani identiteettiä	3,68	3,74	3,62	3,44	3,51	3,65	3,86	3,91	3,63	3,64	3,80	3,55	3,60	3,62	3,91	3,60	3,87	3,46	3,64	3,71	3,67
Kulttuuriperintöni on eurooppalaista	3,58	3,64	3,52	3,50	3,45	3,51	3,69	3,73	3,84	3,51	3,49	3,58	3,56	3,53	3,57	3,56	3,69	3,40	3,48	3,56	3,80
Kulttuuriperintö on minulle henkilökohtainen, omaan identiteettiini liittyvä asia	3,53	3,62	3,45	3,30	3,34	3,45	3,72	3,81	3,66	3,46	3,58	3,49	3,34	3,47	3,73	3,14	3,79	3,35	3,42	3,60	3,62
Kulttuuriperintö on oleellinen osa arkeani	3,33	3,42	3,23	3,08	3,12	3,23	3,51	3,63	3,45	3,24	3,40	3,36	3,07	3,30	3,49	3,04	3,54	3,06	3,20	3,35	3,51

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- 0,14 - +0,14 ei eroa
- 0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- 0,20> merkittävä ero

Asenteet kulttuuriperintöä kohtaan. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Elämänvaihe					Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
	Kaikki, N=2031	Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Kulttuuriperintö on oleellinen osa suomalaisten identiteettiä	4,14	4,13	4,15	4,16	4,10	4,06	4,22	4,08	4,15	4,15	4,17	4,13	4,07	4,18	4,23	4,18	4,23	4,13	4,15
Olen ylpeä kulttuuriperinnöstäni	4,00	3,99	3,97	4,08	4,02	3,90	4,01	3,94	4,02	4,01	4,08	3,93	3,88	3,99	4,17	3,99	4,06	4,15	4,03
Kulttuuriperintö on minulle yhteisöllinen, ihmisiä yhdistävä asia	3,82	3,79	3,83	3,84	3,84	3,66	3,79	3,79	3,87	3,83	3,86	3,85	3,56	3,80	3,95	3,69	3,94	4,02	3,87
Kulttuuriperintö ja siihen liittyvät asiat kiinnostavat minua	3,77	3,73	3,81	3,77	3,78	3,58	3,78	3,76	3,78	3,85	3,80	3,80	3,59	3,84	3,92	3,63	3,92	4,07	3,94
Kulttuuriperintö on tärkeä osa perheeni ja sukuni menneisyyttä	3,72	3,66	3,74	3,76	3,72	3,54	3,71	3,70	3,72	3,77	3,71	3,78	3,59	3,80	3,91	3,64	3,87	3,87	3,61
Kulttuuriperintö on osa nykyisen kotipaikkani identiteettiä	3,68	3,66	3,69	3,67	3,80	3,59	3,68	3,72	3,67	3,68	3,68	3,71	3,56	3,82	3,72	3,54	3,89	3,68	3,75
Kulttuuriperintöni on eurooppalaista	3,58	3,65	3,57	3,55	3,42	3,43	3,52	3,60	3,56	3,67	3,59	3,60	3,45	3,42	3,83	3,16	3,71	3,80	3,72
Kulttuuriperintö on minulle henkilökohtainen, omaan identiteettiini liittyvä asia	3,53	3,52	3,55	3,54	3,54	3,36	3,63	3,49	3,50	3,61	3,54	3,59	3,39	3,50	3,74	3,52	3,67	3,59	3,58
Kulttuuriperintö on oleellinen osa arkeani	3,33	3,31	3,35	3,34	3,23	3,09	3,36	3,32	3,30	3,42	3,33	3,43	3,10	3,34	3,48	3,19	3,54	3,54	3,39

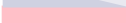

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- -0,14 - +0,14 ei eroa
- -0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- -0,20> merkittävä ero

Kulttuuriperinnön vaaliminen. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Kulttuuriperinnön vaaliminen säilyttää korvaamattoman tärkeitä arvoja	4,25	4,36	4,14	3,82	4,05	4,31	4,47	4,54	4,30	4,17	4,36	4,13	4,05	4,19	4,37	3,94	4,50	4,18	4,14	4,31	4,33
Kulttuuriperinnön vaaliminen ylläpitää ja kehittää perinteistä osaamista ja ammattitaitoa	4,16	4,27	4,04	3,84	4,04	4,21	4,34	4,32	4,16	4,11	4,25	4,03	3,95	4,13	4,32	4,06	4,31	4,16	4,10	4,18	4,21
Kulttuuriperinnön vaaliminen on taloudellisesti kannattavaa	3,44	3,52	3,38	3,44	3,33	3,35	3,44	3,62	3,56	3,40	3,43	3,30	3,36	3,46	3,49	3,42	3,55	3,39	3,39	3,47	3,49
Kulttuuriperinnön vaaliminen rajoittaa kehitystä ja toiminnan vapautta	2,25	2,15	2,34	2,75	2,56	2,08	1,99	1,88	2,15	2,32	2,19	2,30	2,36	2,46	2,12	2,64	1,94	2,30	2,49	2,14	2,05
Kulttuuriperinnön vaaliminen aiheuttaa enemmän hankaluuksia kuin hyötyä	2,13	2,03	2,23	2,64	2,35	1,95	1,88	1,85	1,98	2,22	2,07	2,08	2,34	2,35	1,97	2,33	1,87	2,17	2,35	2,03	1,91

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)		+0,20> merkittävä ero
		+0,15 - +0,19 kohtalainen ero
		-0,14 - +0,14 ei eroa
		-0,15 - -0,19 kohtalainen ero
		-0,20> merkittävä ero

Kulttuuriperinnön vaaliminen. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsi- perhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee muka- vasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Kulttuuriperinnön vaaliminen säilyttää korvaamattoman tärkeitä arvoja	4,25	4,20	4,29	4,26	4,12	4,09	4,30	4,28	4,24	4,23	4,26	4,26	4,15	4,31	4,36	4,22	4,33	4,34	4,11
Kulttuuriperinnön vaaliminen ylläpitää ja kehittää perinteistä osaamista ja ammattitaitoa	4,16	4,11	4,17	4,19	4,21	4,13	4,17	4,21	4,07	4,13	4,16	4,16	4,10	4,21	4,21	4,07	4,19	4,29	4,18
Kulttuuriperinnön vaaliminen on taloudellisesti kannattavaa	3,44	3,45	3,45	3,44	3,37	3,36	3,48	3,51	3,41	3,36	3,42	3,54	3,27	3,43	3,41	3,34	3,57	3,63	3,49
Kulttuuriperinnön vaaliminen rajoittaa kehitystä ja toiminnan vapautta	2,25	2,25	2,10	2,42	2,54	2,46	2,12	2,22	2,24	2,29	2,19	2,33	2,31	2,17	2,10	2,25	2,45	2,09	2,12
Kulttuuriperinnön vaaliminen aiheuttaa enemmän hankaluuksia kuin hyötyä	2,13	2,14	2,02	2,25	2,40	2,21	2,06	2,15	2,16	2,16	2,06	2,21	2,22	2,09	1,99	2,10	2,35	1,94	2,01

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- 0,14 - +0,14 ei eroa
- 0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- 0,20> merkittävä ero

Taustaryhmät 1.

Tärkeät vaalittavat kulttuuriperinnöt ja ympäristöt

Seuraavassa on lueteltu joukko asioita. Valitse 3-5 asiaa, joiden vaaliminen on mielestäsi kaikkein tärkeintä.

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	61	66	56	49	59	69	66	63	57	60	67	57	56	63	69	51	63	66	61	64	55
Luontoympäristö	54	60	49	45	52	55	60	59	54	55	53	48	51	52	49	57	58	62	53	55	54
Kieli	53	58	48	53	52	57	50	54	60	52	50	53	48	52	45	58	55	54	50	53	59
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	42	46	37	38	40	44	48	42	42	41	43	44	37	43	34	41	43	40	39	41	49
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjännökset	39	37	41	28	41	45	44	39	38	38	42	39	37	39	48	32	39	39	38	41	38
Rakennettu ympäristö	30	26	35	17	26	26	40	40	30	30	33	24	30	28	42	12	39	29	27	32	34
Taide ja sen saavutukset	28	29	28	23	26	24	27	39	41	27	20	30	29	21	30	27	36	22	21	29	42
Tiede ja sen saavutukset	23	21	24	25	21	18	20	27	28	23	16	24	23	19	19	27	26	18	18	23	33
Arjen tavarat ja esineet	19	18	20	16	14	19	28	21	17	18	23	17	17	19	26	12	21	21	22	20	11
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	15	13	18	20	15	12	15	14	11	17	16	14	16	15	18	25	14	14	19	14	12
Uskonto ja uskomukset	15	13	16	17	12	13	12	18	12	15	15	13	13	15	16	16	16	13	15	14	14
Moderni teknologia ja sen saavutukset	9	7	11	16	10	8	5	6	9	9	8	11	9	12	5	11	6	8	11	8	7
Urheilu ja liikunta	7	4	9	14	7	6	3	3	7	7	5	6	14	6	0	12	4	7	8	5	5
Muu	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1
En osaa sanoa	3	4	2	4	4	3	1	1	2	2	6	4	4	2	3	6	2	5	5	2	1

  Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

  Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Tärkeät vaalittavat kulttuuriperinnöt ja ympäristöt

Seuraavassa on lueteltu joukko asioita. Valitse 3-5 asiaa, joiden vaaliminen on mielestäsi kaikkein tärkeintä.

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikkesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	61	57	62	65	55	55	67	58	65	55	61	62	59	67	61	68	55	55	61
Luontoympäristö	54	52	58	54	48	55	58	54	56	45	54	53	56	57	51	46	57	61	64
Kieli	53	53	52	54	60	54	57	50	53	47	52	52	59	54	52	52	49	54	56
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	42	43	42	42	39	43	43	43	40	44	43	41	42	48	42	28	44	48	52
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	39	40	38	44	22	39	41	41	36	41	39	39	39	39	36	37	40	42	42
Rakennettu ympäristö	30	34	32	28	13	27	32	33	32	32	31	31	27	35	34	29	32	26	33
Taide ja sen saavutukset	28	32	31	23	17	27	24	28	28	33	31	26	23	20	37	13	31	49	39
Tiede ja sen saavutukset	23	21	25	20	26	18	19	24	24	26	25	21	18	17	28	17	25	29	25
Arjen tavarat ja esineet	19	20	19	18	18	20	20	23	16	17	16	22	23	19	13	20	21	19	19
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	15	15	15	15	17	18	15	13	16	17	13	18	18	13	18	22	17	6	6
Uskonto ja uskomukset	15	14	15	15	17	16	17	14	14	12	14	16	14	22	10	24	11	9	6
Moderni teknologia ja sen saavutukset	9	10	8	9	14	9	7	6	9	13	10	9	6	8	11	9	10	9	3
Urheilu ja liikunta	7	5	5	9	17	5	6	4	9	6	6	7	6	6	7	7	11	7	0
Muu	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	2	0	1	1
En osaa sanoa	3	4	2	2	9	5	2	4	1	1	3	2	4	3	2	6	1	1	2

  Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

  Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 1.

Tärkein vaalittava kulttuuriperintö/-ympäristö

Valitse mikä tärkeäksi valitsemistasi asioista on kaikkein tärkein?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=1976	Nainen, N=1048	Mies, N=928	Alle 30 v, N=229	30-45 v, N=488	46-55 v, N=309	56-64 v, N=364	Yli 65 v, N=586	Suur-Hki, N=441	Muu kaupunki, N=1064	Maa-seutu, N=471	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=283	Alempi toimihenkilö, N=195	Työntekijä, N=472	Yrittäjä, N=96	Koulu-lainen/ opiske-lija, N=95	Eläke-läinen, N=648	Muu, N=167	Perus-koulutus, N=738	Muu koulutus, N=829	Akatee-minen, N=391
Luontoympäristö	21	24	17	19	20	21	18	24	21	20	22	14	19	22	14	28	22	24	21	20	21
Kieli	20	23	17	21	17	20	20	22	25	19	16	23	21	18	14	9	22	20	17	22	22
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	18	19	16	11	19	21	21	16	14	17	22	17	13	19	24	19	17	19	21	19	10
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	9	9	9	9	10	12	9	8	10	10	8	12	10	9	7	10	8	8	8	8	15
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjännökset	6	4	7	3	6	5	9	5	4	6	6	4	7	6	11	2	5	7	6	5	4
Tiede ja sen saavutukset	5	4	5	7	6	5	2	4	5	5	4	5	3	5	6	6	4	4	4	4	6
Rakennettu ympäristö	5	2	7	3	4	4	6	5	4	4	6	5	3	4	12	4	5	1	4	5	5
Uskonto ja uskomukset	3	3	4	4	3	2	1	5	2	4	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3	4
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	3	2	4	5	2	2	2	3	2	3	3	3	4	2	1	8	2	2	3	3	2
Taide ja sen saavutukset	3	2	3	3	2	2	4	3	3	3	2	2	2	2	3	4	3	3	3	2	4
Urheilu ja liikunta	2	1	3	4	3	1	0	0	2	2	1	2	4	2	0	4	0	1	3	1	1
Arjen tavarat ja esineet	2	1	2	3	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	1	2	2	0
Moderni teknologia ja sen saavutukset	2	1	2	5	2	1	1	0	1	2	1	3	3	2	1	0	1	1	1	2	2
Muu	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1
En osaa sanoa	4	4	3	2	5	3	3	5	5	3	4	4	6	3	2	2	4	5	3	4	5

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Tärkein vaalittava kulttuuriperintö/-ympäristö

Valitse mikä tärkeäksi valitsemistasi asioista on kaikkein tärkein?

%	Kaikki, N=1976	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=612	Asuu kaksin puolison kanssa, N=834	Lapsiperhe, N=441	Muu, N=82	Alle 20000 €, N=214	20 - 35000 €, N=298	35 - 50000 €, N=350	50 - 85000 €, N=470	Yli 85000 €, N=330	Tulee mukavasti toimeen, N=1016	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=658	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=274	KESK, N=118	KOK, N=271	PS, N=249	SDP, N=310	VIHR, N=171	VAS, N=116
Luontoympäristö	21	20	23	18	18	23	23	21	20	16	20	21	24	18	18	15	24	29	29
Kieli	20	21	21	16	24	18	22	19	20	19	20	19	22	23	22	22	18	14	24
Tavat, perinteet ja (käden)taidot	18	16	16	23	16	18	17	20	19	14	16	20	19	14	18	23	14	16	16
Ihmisten yhteiset kokemukset ja tarinat	9	10	9	10	10	12	8	8	10	12	11	7	9	10	7	6	11	13	9
Arkeologiset esineet, paikat sekä muinaisjäännökset	6	5	5	7	2	8	5	4	5	7	5	6	4	6	6	6	6	4	4
Tiede ja sen saavutukset	5	4	5	5	7	4	3	5	5	6	5	5	2	2	6	3	5	7	2
Rakennettu ympäristö	5	5	4	5	5	3	5	4	5	8	6	4	2	9	5	5	5	4	5
Uskonto ja uskomukset	3	3	4	4	3	4	4	6	3	2	3	4	4	7	1	5	3	1	1
Maamme elinkeinoelämä ja sen saavutukset	3	2	4	2	0	4	2	2	4	3	2	3	4	3	3	5	3	1	1
Taide ja sen saavutukset	3	3	3	2	4	0	2	2	3	4	3	3	1	1	4	1	3	3	3
Urheilu ja liikunta	2	1	1	3	6	1	1	1	2	2	2	2	2	1	3	3	3	1	0
Arjen tavarat ja esineet	2	2	1	1	2	2	1	4	1	1	1	2	2	2	1	0	1	2	2
Moderni teknologia ja sen saavutukset	2	2	2	1	1	2	1	1	1	3	2	1	1	2	1	1	2	2	1
Muu	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1
En osaa sanoa	4	5	3	4	2	2	6	4	2	2	3	6	2	3	5	3	2	3	3

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Yhteiskunnallinen merkittävyys 1/2. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihlö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Kulttuuriperinnön arvoa ei voi mitata rahassa	4,29	4,44	4,14	3,98	4,10	4,41	4,46	4,51	4,30	4,28	4,31	4,10	4,10	4,26	4,16	4,28	4,50	4,30	4,20	4,34	4,36
Haluan nähdä kulttuuriperintöä matkustaessani.	4,18	4,31	4,06	3,92	4,10	4,25	4,32	4,32	4,31	4,13	4,18	4,16	3,99	4,13	4,24	4,10	4,31	4,20	4,05	4,21	4,39
Kulttuuriperintö lisää kotimaanmatkailua.	4,13	4,24	4,03	3,89	4,07	4,28	4,24	4,20	4,15	4,11	4,17	4,02	4,03	4,13	4,20	4,15	4,22	4,14	4,04	4,16	4,27
Kulttuuriperintö lisää asuinalueen viihtyisyyttä ja arvoa.	4,08	4,18	3,99	3,90	3,91	4,12	4,20	4,28	4,12	4,05	4,11	3,91	3,90	4,04	4,15	4,09	4,26	4,04	4,00	4,08	4,25
Kulttuuriperintö on tärkeää eri alueiden maineelle	4,06	4,11	4,00	3,84	3,91	4,15	4,20	4,19	4,14	4,01	4,07	4,00	3,90	4,01	4,20	3,97	4,18	4,01	3,95	4,10	4,17
Kaupungeja kehitettäessä kulttuuriperintö pitää ottaa huomioon nykyistä enemmän	4,01	4,10	3,92	3,73	3,78	4,07	4,21	4,26	4,03	3,98	4,07	3,85	3,79	4,02	4,02	3,91	4,24	3,82	3,90	4,08	4,06
Kulttuuriperintö lisää ihmisten välistä ymmärrystä	3,98	4,07	3,89	3,72	3,86	4,00	4,12	4,16	4,08	3,94	3,98	3,83	3,85	3,94	4,15	3,98	4,13	3,90	3,91	4,01	4,05
Kulttuuriperintö edistää ihmisten hyvinvointia	3,94	4,05	3,83	3,80	3,81	3,98	4,08	4,06	4,00	3,91	3,96	3,87	3,83	3,94	4,12	3,94	4,03	3,85	3,82	3,97	4,13
Kulttuuriperinnöstä huolehtiminen edistää kestävästä kehitystä.	3,86	4,03	3,69	3,60	3,66	3,88	4,02	4,10	3,85	3,83	3,93	3,67	3,68	3,84	4,03	3,82	4,06	3,75	3,75	3,93	3,92

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Yhteiskunnallinen merkittävyys 1/2. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Kulttuuriperinnön arvoa ei voi mitata rahassa	4,29	4,25	4,33	4,29	4,22	4,32	4,28	4,29	4,25	4,22	4,27	4,31	4,28	4,30	4,29	4,17	4,29	4,39	4,50
Haluan nähdä kulttuuriperintöä matkustaessani.	4,18	4,14	4,20	4,23	4,10	4,10	4,13	4,15	4,22	4,21	4,23	4,12	4,15	4,20	4,27	3,97	4,24	4,47	4,37
Kulttuuriperintö lisää kotimaanmatkailua.	4,13	4,08	4,14	4,21	4,10	4,14	4,08	4,09	4,15	4,15	4,17	4,08	4,10	4,22	4,24	3,98	4,19	4,31	4,33
Kulttuuriperintö lisää asuinalueen viihtyisyyttä ja arvoa.	4,08	4,06	4,12	4,05	4,03	4,05	4,14	4,08	4,08	3,97	4,11	4,05	4,07	4,08	4,14	3,92	4,09	4,31	4,30
Kulttuuriperintö on tärkeää eri alueiden maineelle	4,06	4,00	4,09	4,07	4,01	4,00	3,97	4,09	4,04	4,06	4,08	4,04	4,00	4,13	4,11	3,96	4,01	4,22	4,16
Kaupungeja kehitettäessä kulttuuriperintö pitää ottaa huomioon nykyistä enemmän	4,01	4,01	4,07	3,97	3,82	3,93	4,05	4,04	3,97	3,96	3,98	4,02	4,10	4,02	4,08	3,84	4,14	4,22	4,30
Kulttuuriperintö lisää ihmisten välistä ymmärrystä	3,98	3,96	3,98	4,00	3,92	3,91	4,02	3,98	3,95	4,01	3,99	3,98	3,95	4,10	4,14	3,80	4,02	4,07	4,10
Kulttuuriperintö edistää ihmisten hyvinvointia	3,94	3,89	3,97	3,96	4,01	3,72	4,00	3,94	3,92	4,02	3,98	3,93	3,83	4,02	3,93	3,71	3,95	4,17	4,10
Kulttuuriperinnöstä huolehtiminen edistää kestävästä kehitystä.	3,86	3,82	3,93	3,82	3,73	3,80	3,85	3,88	3,87	3,77	3,86	3,84	3,89	3,91	3,84	3,64	3,95	4,06	4,07

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Yhteiskunnallinen merkittävyys 2/2. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Kulttuuriperinnön osuutta pitäisi lisätä koulujen opetuksessa	3,84	3,93	3,75	3,65	3,63	3,89	4,01	4,05	3,84	3,81	3,92	3,67	3,65	3,89	3,86	3,72	4,03	3,71	3,81	3,94	3,72
Kulttuuriperintö tuo lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalle	3,64	3,72	3,55	3,50	3,59	3,67	3,70	3,71	3,64	3,67	3,54	3,54	3,63	3,63	3,64	3,85	3,68	3,52	3,62	3,62	3,70
Kulttuuriperintö on merkittävää eri elinkeinojen menestymiselle	3,58	3,66	3,51	3,60	3,44	3,55	3,68	3,68	3,65	3,57	3,56	3,43	3,35	3,66	3,69	3,66	3,65	3,56	3,59	3,57	3,59
Kaupungistuminen luo uusia kulttuuriperinnön muotoja	3,57	3,68	3,46	3,28	3,61	3,62	3,64	3,63	3,82	3,53	3,40	3,82	3,48	3,44	3,64	3,56	3,57	3,50	3,36	3,58	3,95
Ilmastonmuutos on uhka kulttuuriperinnölle	3,50	3,65	3,36	3,60	3,40	3,33	3,57	3,60	3,61	3,53	3,34	3,42	3,49	3,51	3,42	3,60	3,56	3,47	3,44	3,53	3,55
Kaupungistuminen on uhka kulttuuriperinnön säilymiselle	3,39	3,38	3,41	3,46	3,46	3,45	3,40	3,25	3,06	3,46	3,56	3,18	3,33	3,65	3,30	3,55	3,28	3,46	3,56	3,36	3,12
Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja hoito auttavat hidastamaan ilmastonmuutosta.	3,35	3,54	3,18	3,40	3,21	3,22	3,42	3,50	3,34	3,34	3,39	3,15	3,24	3,41	3,23	3,44	3,45	3,37	3,34	3,39	3,30
Kulttuuriperintö on pääosin taloudellinen rasite	2,21	2,09	2,32	2,65	2,37	2,12	1,99	1,95	2,09	2,31	2,08	2,22	2,39	2,36	2,09	2,32	1,98	2,31	2,42	2,11	2,01

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Yhteiskunnallinen merkittävyys 2/2. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Kulttuuriperinnön osuutta pitäisi lisätä koulujen opetuksessa	3,84	3,88	3,87	3,79	3,66	3,79	3,90	3,81	3,87	3,75	3,80	3,88	3,89	3,78	3,78	3,89	3,97	3,94	3,90
Kulttuuriperintö tuo lisää tuloja omalle kotipaikkakunnalleni	3,64	3,61	3,60	3,75	3,58	3,64	3,58	3,62	3,62	3,63	3,67	3,61	3,51	3,79	3,64	3,45	3,74	3,90	3,65
Kulttuuriperintö on merkittävää eri elinkeinojen menestymiselle	3,58	3,61	3,57	3,56	3,64	3,59	3,58	3,59	3,57	3,51	3,58	3,60	3,56	3,56	3,56	3,43	3,73	3,64	3,74
Kaupungistuminen luo uusia kulttuuriperinnön muotoja	3,57	3,54	3,52	3,70	3,46	3,42	3,38	3,60	3,58	3,73	3,65	3,50	3,39	3,54	3,82	3,01	3,74	3,96	3,82
Ilmastonmuutos on uhka kulttuuriperinnölle	3,50	3,57	3,54	3,42	3,27	3,53	3,53	3,58	3,49	3,30	3,48	3,50	3,57	3,26	3,47	2,96	3,84	3,95	4,01
Kaupungistuminen on uhka kulttuuriperinnön säilymiselle	3,39	3,37	3,30	3,53	3,58	3,49	3,49	3,43	3,38	3,20	3,27	3,49	3,63	3,54	3,06	3,60	3,47	3,13	3,24
Kulttuuriperinnön säilyttäminen ja hoito auttavat hidastamaan ilmastonmuutosta.	3,35	3,33	3,40	3,30	3,42	3,30	3,39	3,40	3,34	3,22	3,32	3,40	3,31	3,41	3,21	3,08	3,57	3,50	3,54
Kulttuuriperintö on pääosin taloudellinen rasite	2,21	2,21	2,09	2,37	2,28	2,25	2,12	2,25	2,26	2,22	2,15	2,32	2,14	2,09	2,08	2,28	2,44	2,04	1,89

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Vastuut ja osallisuus. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Jokaisen tulee voida nauttia kulttuuriperinnöstä	4,41	4,52	4,30	4,07	4,33	4,50	4,53	4,58	4,47	4,39	4,40	4,29	4,19	4,38	4,39	4,33	4,57	4,46	4,34	4,42	4,53
Kulttuuriperinnön asiattomaan käyttöön tulee puuttua (esim. toisia loukkaava toiminta)	4,17	4,34	4,01	3,86	4,00	4,28	4,30	4,41	4,25	4,12	4,23	4,07	3,87	4,17	4,16	4,06	4,37	4,20	4,13	4,19	4,20
Kulttuuriperinnön turmelemisesta tulee rangaista ihmisiä	4,09	4,12	4,05	3,82	4,03	4,19	4,18	4,18	4,12	4,05	4,14	3,92	3,97	4,12	4,16	4,05	4,17	4,14	4,01	4,11	4,17
Kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää julkisia varoja	4,06	4,15	3,97	3,78	3,97	4,07	4,19	4,23	4,18	4,01	4,06	4,04	3,88	3,96	4,10	4,04	4,21	4,02	3,96	4,07	4,23
Valtion tulee tukea taloudellisesti niitä, jotka säilyttävät ja hoitavat kulttuuriperintöä	3,99	4,06	3,92	3,74	3,87	4,03	4,15	4,14	4,03	3,95	4,04	3,81	3,91	3,96	4,06	3,93	4,12	3,98	3,94	3,99	4,07
Kulttuuriperinnön tulee olla kaikille pääosin ilmaista	3,96	4,07	3,85	3,75	3,92	4,02	4,05	4,03	3,97	3,96	3,94	3,75	3,77	4,05	3,90	4,00	4,03	4,06	4,01	3,93	3,91
Kulttuuriperintökohteita tulee suojella liikakäytöltä	3,96	4,02	3,90	3,70	3,82	3,98	4,09	4,16	3,98	3,96	3,95	3,84	3,73	3,97	3,85	4,02	4,14	3,86	3,92	3,99	3,97
Kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää yksityisiä varoja	3,69	3,65	3,74	3,61	3,73	3,69	3,70	3,70	3,73	3,68	3,70	3,71	3,61	3,66	3,84	3,85	3,71	3,60	3,63	3,65	3,91

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)		+0,20> merkittävä ero
		+0,15 - +0,19 kohtalainen ero
		-0,14 - +0,14 ei eroa
		-0,15 - -0,19 kohtalainen ero
		-0,20> merkittävä ero

Vastuut ja osallisuus. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsi- perhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee muka- vasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Jokaisen tulee voida nauttia kulttuuriperinnöstä	4,41	4,45	4,39	4,42	4,26	4,40	4,42	4,42	4,37	4,37	4,43	4,35	4,48	4,34	4,44	4,25	4,49	4,65	4,65
Kulttuuriperinnön asiattomaan käyttöön tulee puuttua (esim. toisia loukkaava toiminta)	4,17	4,18	4,19	4,15	4,09	4,19	4,17	4,22	4,12	4,06	4,15	4,17	4,25	4,17	4,21	3,71	4,29	4,36	4,52
Kulttuuriperinnön turmelemisesta tulee rangaista ihmisiä	4,09	4,08	4,05	4,15	4,06	4,07	4,03	4,13	4,07	4,02	4,11	4,06	4,05	4,08	4,07	4,11	4,08	4,19	4,37
Kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää julkisia varoja	4,06	4,07	4,07	4,03	4,00	4,04	4,10	4,09	4,00	4,06	4,10	3,99	4,02	4,07	4,10	3,87	4,12	4,26	4,30
Valtion tulee tukea taloudellisesti niitä, jotka säilyttävät ja hoitavat kulttuuriperintöä	3,99	3,99	3,99	3,97	3,99	4,00	4,03	4,01	3,95	3,93	3,98	3,97	4,04	4,02	3,96	3,88	4,10	4,19	4,31
Kulttuuriperinnön tulee olla kaikille pääosin ilmaista	3,96	4,04	3,92	3,96	3,79	4,11	4,01	3,95	3,88	3,80	3,91	3,95	4,11	3,84	3,72	3,89	4,10	4,19	4,24
Kulttuuriperintökohteita tulee suojella liikakäytöltä	3,96	4,03	3,97	3,90	3,67	3,98	4,04	4,03	3,93	3,85	3,97	3,94	4,00	3,90	3,93	3,89	4,05	4,08	4,20
Kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitamiseen tulee käyttää yksityisiä varoja	3,69	3,69	3,65	3,79	3,63	3,67	3,65	3,68	3,68	3,85	3,74	3,67	3,61	3,64	3,70	3,65	3,81	3,90	4,00

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- 0,14 - +0,14 ei eroa
- 0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- 0,20> merkittävä ero

Taustaryhmät 1.

Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on, 2-3 tärkeintä tahoa

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Kansalaisten vastuulla	63	66	61	50	55	65	71	75	65	61	66	62	56	58	63	58	75	59	57	67	67
Viranomaisten vastuulla	71	69	74	65	67	73	78	76	78	71	66	73	72	69	67	63	76	69	66	73	79
Asianharrastajien vastuulla	30	27	34	42	34	27	24	25	23	33	31	31	29	36	31	31	25	33	35	29	24
Yhteisöjen vastuulla	58	58	58	50	55	62	61	63	56	57	62	62	55	52	65	60	62	55	57	58	62
Yritysten vastuulla	10	10	11	15	6	7	11	13	13	10	8	9	14	7	12	10	13	7	10	11	9
Jonkun muun vastuulla	3	3	2	2	2	4	3	4	4	2	3	1	3	3	3	3	3	4	2	3	4
En osaa sanoa	7	9	4	8	12	5	4	3	6	6	8	4	7	10	4	10	3	11	10	5	4

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on, 2-3 tärkeintä tahoa

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Kansalaisten vastuulla	63	63	65	62	55	56	66	66	62	65	65	62	62	70	71	60	61	66	71
Viranomaisten vastuulla	71	70	73	73	57	68	70	72	75	75	71	74	68	71	72	68	80	77	79
Asianharrastajien vastuulla	30	31	27	33	38	30	34	29	30	32	29	32	34	29	21	36	31	23	23
Yhteisöjen vastuulla	58	57	59	58	58	62	61	56	58	59	61	57	53	66	59	48	61	65	61
Yritysten vastuulla	10	12	12	6	8	12	14	11	9	10	9	11	14	10	11	11	13	14	15
Jonkun muun vastuulla	3	2	4	2	6	1	2	2	3	3	2	3	3	2	3	5	1	3	2
En osaa sanoa	7	8	5	6	13	11	4	8	4	2	6	6	10	4	6	8	4	4	6

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 1.

Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on, tärkein taho

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=1897	Nainen, N=990	Mies, N=907	Alle 30 v, N=218	30-45 v, N=451	46-55 v, N=301	56-64 v, N=350	Yli 65 v, N=577	Suur- Hki, N=422	Muu kau- punki, N=1016	Maa- seutu, N=459	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=282	Alempi toimi- henkilö, N=187	Työn- tekijä, N=433	Yrittäjä, N=95	Koulu- lainen/ opiske- lija, N=89	Eläke- läinen, N=636	Muu, N=157	Perus- koulutus, N=701	Muu koulutus, N=799	Akatee- minen, N=379
Kansalaisten vastuulla	28	30	27	26	25	28	27	34	30	26	31	30	21	26	28	31	33	22	27	29	27
Viranomaisten vastuulla	41	39	43	34	41	41	49	40	43	41	38	38	43	42	33	39	41	43	39	41	45
Asianharrastajien vastuulla	8	6	9	12	8	7	7	5	5	9	7	7	8	9	12	5	6	11	8	8	5
Yhteisöjen vastuulla	15	17	14	17	17	17	12	12	15	15	15	17	18	15	20	14	13	15	17	14	15
Yritysten vastuulla	1	1	2	5	1	0	0	1	1	2	1	1	4	1	0	2	1	1	2	1	1
Jonkun muun vastuulla	2	2	2	1	2	3	2	2	3	2	2	1	2	3	1	1	2	3	1	2	3
En osaa sanoa	5	6	4	6	6	5	3	5	4	5	7	5	4	4	6	8	5	6	6	4	4

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Kenen vastuulla kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on, tärkein taho

%	Kaikki, N=1897	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=583	Asuu kaksin puolison kanssa, N=808	Lapsiperhe, N=422	Muu, N=77	Alle 20000 €, N=201	20 - 35000 €, N=293	35 - 50000 €, N=336	50 - 85000 €, N=455	Yli 85000 €, N=327	Tulee mukavasti toimeen, N=989	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=629	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=256	KESK, N=116	KOK, N=261	PS, N=242	SDP, N=301	VIHR, N=166	VAS, N=111
Kansalaisten vastuulla	28	25	30	29	33	21	28	34	25	31	31	27	22	31	40	25	25	26	25
Viranomaisten vastuulla	41	40	40	44	39	42	40	40	42	39	41	41	39	38	38	42	48	47	51
Asianharrastajien vastuulla	8	7	8	8	6	8	7	5	10	9	6	9	9	10	3	13	5	4	3
Yhteisöjen vastuulla	15	17	15	14	11	19	16	13	16	15	15	14	19	13	12	13	17	15	16
Yritysten vastuulla	1	2	2	0	1	3	2	1	1	1	1	2	3	2	1	0	1	2	1
Jonkun muun vastuulla	2	1	3	1	5	0	1	1	3	2	2	2	2	2	3	3	1	2	2
En osaa sanoa	5	7	4	4	5	7	6	6	3	3	5	6	5	5	3	3	2	4	3

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Oma osallistuminen kulttuuriperinnön välittämiseen ja tuottamiseen. Taustaryhmät 1.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Haluaisin tietää enemmän kulttuuriperinnöstä	3,63	3,68	3,58	3,65	3,58	3,56	3,68	3,68	3,64	3,64	3,60	3,47	3,52	3,65	3,69	3,89	3,68	3,59	3,59	3,67	3,61
Kulttuuriperinnön määrittely on asiantuntijoiden tehtävä	3,31	3,31	3,31	3,42	3,34	3,25	3,25	3,28	3,31	3,34	3,24	3,30	3,27	3,37	3,26	3,30	3,30	3,26	3,35	3,32	3,18
Kulttuuriperintöä koskevaa tietoa on helppo saada	3,30	3,29	3,32	3,24	3,30	3,37	3,38	3,27	3,32	3,33	3,23	3,37	3,33	3,38	3,30	3,13	3,28	3,18	3,24	3,32	3,42
Haluaisin että minulla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä kulttuuriperinnöstä suojellaan	3,25	3,27	3,23	3,23	3,15	3,14	3,29	3,41	3,29	3,22	3,29	3,14	3,03	3,32	3,33	3,25	3,39	3,07	3,28	3,24	3,22
Haluaisin että minulla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan ja mitä se on	3,08	3,06	3,09	3,05	3,02	2,94	3,15	3,19	3,11	3,08	3,06	2,98	2,90	3,17	3,04	3,08	3,17	2,98	3,17	3,06	2,93
Tuotan itse tietoa kulttuuriperinnöstä	2,50	2,46	2,53	2,55	2,35	2,36	2,51	2,69	2,48	2,48	2,55	2,49	2,54	2,47	2,57	2,21	2,61	2,33	2,46	2,50	2,56
Olen aktiivisesti mukana kulttuuriperintöä koskevassa toiminnassa	2,32	2,25	2,39	2,44	2,20	2,09	2,25	2,55	2,35	2,29	2,36	2,28	2,40	2,30	2,43	2,04	2,44	2,07	2,28	2,37	2,30

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- 0,14 - +0,14 ei eroa
- 0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- 0,20> merkittävä ero

Oma osallistuminen kulttuuriperinnön välittämiseen ja tuottamiseen. Taustaryhmät 2.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Haluaisin tietää enemmän kulttuuriperinnöstä	3,63	3,68	3,58	3,65	3,58	3,56	3,68	3,68	3,64	3,64	3,60	3,47	3,52	3,65	3,69	3,89	3,68	3,59	3,59	3,67	3,61
Kulttuuriperinnön määrittely on asiantuntijoiden tehtävä	3,31	3,31	3,31	3,42	3,34	3,25	3,25	3,28	3,31	3,34	3,24	3,30	3,27	3,37	3,26	3,30	3,30	3,26	3,35	3,32	3,18
Kulttuuriperintöä koskevaa tietoa on helppo saada	3,30	3,29	3,32	3,24	3,30	3,37	3,38	3,27	3,32	3,33	3,23	3,37	3,33	3,38	3,30	3,13	3,28	3,18	3,24	3,32	3,42
Haluaisin että minulla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä kulttuuriperinnöstä suojellaan	3,25	3,27	3,23	3,23	3,15	3,14	3,29	3,41	3,29	3,22	3,29	3,14	3,03	3,32	3,33	3,25	3,39	3,07	3,28	3,24	3,22
Haluaisin että minulla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä kulttuuriperinnöllä tarkoitetaan ja mitä se on	3,08	3,06	3,09	3,05	3,02	2,94	3,15	3,19	3,11	3,08	3,06	2,98	2,90	3,17	3,04	3,08	3,17	2,98	3,17	3,06	2,93
Tuotan itse tietoa kulttuuriperinnöstä	2,50	2,46	2,53	2,55	2,35	2,36	2,51	2,69	2,48	2,48	2,55	2,49	2,54	2,47	2,57	2,21	2,61	2,33	2,46	2,50	2,56
Olen aktiivisesti mukana kulttuuriperintöä koskevassa toiminnassa	2,32	2,25	2,39	2,44	2,20	2,09	2,25	2,55	2,35	2,29	2,36	2,28	2,40	2,30	2,43	2,04	2,44	2,07	2,28	2,37	2,30

Ero koko aineiston keskiarvoon (skaala 1-5)

- +0,20> merkittävä ero
- +0,15 - +0,19 kohtalainen ero
- 0,14 - +0,14 ei eroa
- 0,15 - -0,19 kohtalainen ero
- 0,20> merkittävä ero

Taustaryhmät 1.

Mieluisimmat tavat panostaa kulttuuriperintöön

%	Sukupuoli			Ikä					Asuinpaikka			Ammattiryhmä						Koulutus			
	Kaikki, N=2031	Nainen, N=1083	Mies, N=948	Alle 30 v, N=238	30-45 v, N=512	46-55 v, N=318	56-64 v, N=368	Yli 65 v, N=595	Suur-Hki, N=448	Muu kaupunki, N=1085	Maa-seutu, N=498	Johtava asema/ Ylempi toimihlö, N=294	Alempi toimihenkilö, N=203	Työntekijä, N=481	Yrittäjä, N=99	Koululainen/opiskelija, N=100	Eläkeläinen, N=659	Muu, N=175	Peruskoulutus, N=775	Muu koulutus, N=845	Akateeminen, N=393
Verorahojeni käyttäminen kulttuuriperintöön	44	42	46	29	43	44	49	52	50	42	44	49	40	38	38	44	51	37	37	45	56
Sisäänpääsymaksujen maksaminen kulttuuriperintökohteisiin ja - tapahtumiin	43	47	40	31	42	48	41	51	45	44	41	51	41	35	47	36	49	37	36	45	53
Rahan ja ajan käyttäminen kulttuuriperintömatkailuun	35	37	33	29	37	40	36	34	37	35	35	42	34	29	35	39	36	33	27	36	50
Osallistuminen ja ajan käyttäminen kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen (vapaaehtoistyö, talkoot, harrastus, sosiaalinen media yms.)	31	37	26	27	23	32	34	40	28	30	37	25	21	31	34	33	38	30	27	34	34
Rahan lahjoittaminen kulttuuriperinnön hoitoon	21	19	23	22	20	18	20	25	20	22	20	19	24	22	24	20	23	16	22	19	23
Ylimääräisen rahan sijoittaminen omistamani talon historiaa säilyttävään hoitamiseen	11	10	13	18	11	9	10	10	11	11	13	18	10	12	19	12	9	9	12	11	12
Oman kulttuuriperintökohteen ostaminen	8	6	10	21	9	7	4	3	8	10	4	14	12	11	7	7	3	5	9	9	6
Muu	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0
En osaa sanoa	11	13	9	10	15	11	8	7	10	10	12	4	10	14	11	14	8	18	15	9	5

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)

Taustaryhmät 2.

Mieluisimmat tavat panostaa kulttuuriperintöön

%	Kaikki, N=2031	Elämänvaihe				Talouden bruttovuositulot					Taloudellinen tilanne			Äänestäisi nyt					
		Asuu yksin, N=632	Asuu kaksin puolison kanssa, N=852	Lapsiperhe, N=449	Muu, N=91	Alle 20000 €, N=225	20 - 35000 €, N=305	35 - 50000 €, N=364	50 - 85000 €, N=477	Yli 85000 €, N=334	Tulee mukavasti toimeen, N=1045	Pärjää, kun tekee ostokset harkiten, N=673	Joutuu ajoittain tinkimään kaikesta, N=285	KESK, N=121	KOK, N=276	PS, N=264	SDP, N=313	VIHR, N=173	VAS, N=118
Verorahojeni käyttäminen kulttuuriperintöön	44	44	45	45	38	41	43	48	44	47	48	40	39	48	49	36	45	56	61
Sisäänpääsymaksujen maksaminen kulttuuriperintökohteisiin ja - tapahtumiin	43	41	46	43	33	36	45	47	43	49	46	43	33	44	50	41	40	53	48
Rahan ja ajan käyttäminen kulttuuriperintömatkailuun	35	30	36	40	30	28	32	34	38	43	40	31	29	39	38	25	33	52	45
Osallistuminen ja ajan käyttäminen kulttuuriperinnöstä huolehtimiseen (vapaaehtoistyö, talkoot, harrastus, sosiaalinen media yms.)	31	32	34	26	24	35	39	31	30	25	30	31	35	36	26	29	29	38	45
Rahan lahjoittaminen kulttuuriperinnön hoitoon	21	20	19	26	19	19	23	21	22	25	22	22	16	24	23	15	28	25	25
Ylimääräisen rahan sijoittaminen omistamani talon historiaa säilyttävään hoitamiseen	11	11	13	10	13	11	14	9	12	15	12	11	11	11	11	12	14	10	12
Oman kulttuuriperintökohteen ostaminen	8	8	7	11	8	7	8	9	9	13	7	11	9	3	6	11	11	12	9
Muu	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0
En osaa sanoa	11	15	8	9	16	14	11	10	7	4	9	10	18	5	6	14	8	5	4

 Suurempi kuin muiden vastaajien tulos

 Pienempi kuin muiden vastaajien tulos (95% luottamustaso)